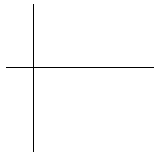

Jaarverslag 2003

Beleidsplan 2005-2008

Boekmanstichting

Amsterdam, 2004

Boekmanstichting, Herengracht 415, 1017 BP Amsterdam

redactie en productie Ineke van Hamersveld, Marielle Hendriks

tekstverwerking Elly Andrea, Marianne Barnier, Mies van Splunter

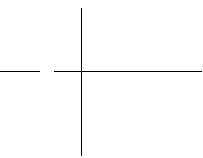
correctie Tekst/Support, Amsterdam

vertaling Machteld Löwensteyn, Wendie Shaffer, Jean Vaughan

ontwerp omslag en basislay-out Hannie Pijnappels, Groningen

verzorging binnenwerk George de Bruin

druk Krips, Meppel

Inhoud

7 Bestuur en organisatie

- 7 Nieuwe voorzitter
- 7 Verantwoordelijkheid voor de basisfuncties
- 8 Een gedroomd kenniscentrum
- 8 Mid termgesprek met de Raad voor Cultuur
- 9 Samenwerking met de Universiteit van Amsterdam:
concentratiepunt 'cultuurbeleidstudies'
- 9 Bestuursmutaties

10 Activiteiten

- 10 Expertmeeting: Higher education in cultural policy and management:
a European perspective
- 10 Round Table over eCulture van Circle netwerk
- 11 Afscheid van prof.dr. Nathalie Heinich (Boekmanleerstoel)
- 12 De Groene-Boekman Scriptieprijs naar Martijn Sargentini
- 13 Kunst en de regulering: een kritische benadering van de
'cultuurnotaprocedure'

15 Bibliotheek / documentatie

- 15 Collectie en aanwinsten
- 16 Gebruikers
- 17 Boekman
- 17 Kroniek en congresagenda
- 17 (Internationale) samenwerking

19 Publicaties

- 19 Tijdschrift Boekman
- 20 Het Van Gogh-effect en andere essays over kunst en sociologie
- 21 Theater om op te eten! 25 jaar Jeugdtheater de Krakeling
- 21 Reader Kunst en de regulering
- 21 Bedrijvige musea: private betrokkenheid in de praktijk

Kunst, cultuur & beleid in de kennissamenleving Beleidsplan 2005-2008

- 25 Functie Boekmanstichting
- 25 Vier kerntaken
- 27 Plannen voor de komende jaren

31 ***Bijlagen***

31 Samenstelling stichtingsbestuur en andere bestuurlijke gremia

31 Personeel

33 Huisvesting

33 Automatisering

34 Boekhouding en accountancy

35 Financiën

36 Publicaties en activiteiten medewerkers

Extracts from the Annual Report 2003

43 ***Activities***

43 Expert meeting: Higher education in cultural policy and management
a European perspective

43 Round Table over eCulture of the Circle network

44 Professor Nathalie Heinich (Boekman Chair)

44 The arts and regulation: a critical approach to the cultural
memorandum procedure

46 ***Library/Documentation***

46 Collection and acquisitions

46 Library users

46 Resources for cultural policies in Europe - RECAP

47 Cultural Policy Research Online (CPRO)

48 ***Publications***

48 Quarterly journal Boekman

48 The Van Gogh effect and other essays about the arts and sociology

48 Museums in action: private involvement in practice

The Arts, Culture and Policy in the Knowledge Society: Policy Plan 2005-2008

51 The function of the Boekman Foundation

51 Four core tasks

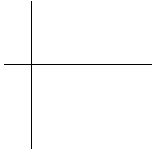
53 Plans for the near future

57 ***Appendices***

57 The Boekman Foundation board

57 Staff

58 Financial situation

Bestuur en organisatie

Nieuwe voorzitter

Per 1 januari 2003 volgde mr. Theodoor Rutger Bremer, advocaat te Amsterdam, mevrouw dr. Els van Eijck van Heslinga op als voorzitter van de Boekmanstichting. Els van Eijck begon haar voorzitterschap in januari 2000, toen zij dr. Ir. Theo Quené opvolgde. In de jaren 1997-1999 was zij al als penningmeester aan het stichtingbestuur verbonden. Op 18 februari 2003 nam de Boekmanstichting afscheid van haar waarbij penningmeester Van Koetsveld memoreerde wat zij voor de Boekmanstichting heeft betekend. Zij was niet alleen een prominente bestuurder, maar ook een persoon die haar belangstelling voor het museum- en later bibliotheekwezen omzette in activiteiten en projecten waarbij zij de Boekmanstichting op inventieve en zinnige wijze wist in te schakelen.

Voor de nieuwe voorzitter was 2003 van meet af aan een druk overlegjaar. Zo was er een ontmoeting met staatssecretaris Cees van Leeuwen (LPF), een kennismaking met de nieuwe directeur-generaal van Cultuur, Judith van Kranendonk, een bijeenkomst met de voorzitter van het college van bestuur van de Universiteit van Amsterdam, Sybold Noorda en een evaluatiegesprek met de commissie bovensectoraal van de Raad voor Cultuur. Ook was er tijdens de conferentie 'Kunst en de regulering', gehouden in de Voordrachtzaal van de Boekmanstichting op 29 oktober, informeel contact tussen het bestuur en Medy van der Laan (D66), staatssecretaris voor Cultuur en media in het nieuwe, tweede kabinet-Balkenende. Wat behelsden die contacten en wat zijn de onderwerpen die het bestuur in 2003 bezighielden?

Verantwoordelijkheid voor de basisfuncties

Van 1963 tot 1979 werkte de Boekmanstichting als onderzoeksinstituut en legde zij en marge een collectie over kunst, cultuur en beleid aan. Bij brief van 23 augustus 1979, opgesteld door minister Gardeniers-Berendsen van CRM, werd de stichting opgedragen zich te ontwikkelen tot documentatie- en voorlichtingscentrum op het terrein van kunst, cultuur en beleid. Die taak is vijftientig jaar geleden met voortvarendheid opgepakt en heeft een kostbare collectie boeken, scripties, grijze literatuur, compendia en e-documenten op het desbetreffende terrein opgeleverd. Voor dit kenniserfgoed voelt het bestuur zich in twee opzichten verantwoordelijk. De collectie moet goed worden beheerd en zo gebruikersvriendelijk mogelijk ter beschikking worden gesteld aan diegenen die informatie over kunst- en cultuurbeleid wensen.

Het aantal informatiezoekenden groeit: via de website werden de bibliotheekpagina's 12.724 maal bezocht; er waren ruim drieduizend leners ingeschreven die gezamenlijk 6543 publicaties leenden. Veel gebruikers verbleven in het kader van hun speurwerk langere tijd in de bibliotheek aan de Herengracht. De eerste bestuurlijke zorg is daarom een goed

bereikbare, (brand)veilige en arbobestendige bibliotheek, met een collectie die de mogelijkheid krijgt zich te blijven ontwikkelen. Bij het proces van gestage uitbreiding van de collectie zag het bestuur zich in 2003 geplaagd voor de opdracht een op kwaliteit gecontroleerde collectiegroei ook de komende tien tot vijftien jaar mogelijk te maken. Dat zou in beginsel kunnen door een interne verhuizing van de bibliotheek. Overleg met staatssecretaris Van Leeuwen (27 januari) om de mogelijkheden die de Boekmanstichting letterlijk in huis heeft met steun van het ministerie te benutten, leverde geen concreet resultaat op. Wel onderkende de bewindsman de noodzaak van een goede accommodatie van de collectie en ried het bestuur aan deze ambitie in de beleidsnota 2005-2008 te verwoorden en te becijferen.

Een gedroomd kenniscentrum

In het najaar vergaderde het bestuur enige malen over een te publiceren beleidsnota 2005-2008. In het stuk is geprobeerd een goede balans te houden tussen enerzijds de documentatie- en bibliotheekfunctie, inclusief het beschikbaar stellen van studieruimte, en anderzijds de functie van kenniscentrum, waarbij het halen en brengen van kennis verloopt via het internet. Dat laatste is noodzakelijk in een wereld waarin veel kortetermijnonderzoek wordt gedaan waarvan de resultaten na gebruik dreigen te verdampen. Een kenniscentrum dat voorziet in een efficiënte en snelle vorm van voorlichting vergroot de kans dat beschikbare kennis wordt hergebruikt en voorkomt dat nodeloze investeringen worden gedaan in het opnieuw uitvinden van het wiel. Gelet op de beperkte budgetten en dreigende bezuinigingen trachtte het bestuur de noodzakelijke functies van de stichting reëel te begroten. Een verhoging van de aangevraagde subsidie was daarbij niet te voorkomen. Bovendien volgde het bestuur uiteraard het advies van staatssecretaris Van Leeuwen op en bracht de kosten gemoeid met de interne verhuizing van de bibliotheek ten laste van de meerjarenbegroting 2005-2008.

Mid termgesprek met de Raad voor Cultuur

Op 18 augustus hadden bestuurslid Greetje van den Bergh, bestuursvoorzitter Theo Bremer en directeur Cas Smithuijsen een gesprek met de commissie 'bovensectoraal' van de Raad voor Cultuur. De Raad wilde op de hoogte gesteld worden over de mate waarin de plannen die de Boekmanstichting in de beleidsnota 2001-2004 op schrift had gesteld al gerealiseerd waren. Voortbordurende op een uitgebreide schriftelijke beantwoording van door de Raad ter voorbereiding van het gesprek gestelde vragen vertelde de delegatie van de Boekmanstichting wat er de laatste tweeënhalve jaar was bereikt en waar zich in de tenuitvoerlegging van het beleid knelpunten voordeden.

Samenwerking met de Universiteit van Amsterdam: concentratiepunt 'cultuurbeleidstudies'

Sinds 1989 onderhoudt de Boekmanstichting bij de Universiteit van Amsterdam een bijzondere leerstoel kunstsociologie, achtereenvolgens bezet door Bram Kempers, Vera Zolberg, Jan Vaessen en Nathalie Heinich. Maar er lagen meer vormen van samenwerking voor de hand, gelet op de complementariteit van de collecties van universiteit en Boekmanstichting en ook op andere activiteiten van de universiteit en de Boekman-stichting die in elkaars verlengde liggen: dit jaarverslag getuigt daar op verschillende plaatsen van. Greetje van den Bergh, die zowel lid was van het college van bestuur van de UvA als van het bestuur van de Boekmanstichting, onderzocht de bereidheid tot intensievere samenwerking. In antwoord op een brief van het college van bestuur van 30 oktober 2003, waarin het voorstelt de samenwerking te concretiseren, werden nog eens de argumenten geformuleerd waarom dit beide instellingen tot voordeel zou kunnen strekken. Vastgesteld kan worden dat de UvA veel studenten geesteswetenschappen, rechten, sociale wetenschappen en andere studierichtingen herbergt die belangstelling hebben voor beleidsvraagstukken op cultuurgebied. Ook is er onder culturele instellingen en overheden behoefte aan krachten die geschoold zijn in de geschiedenis en de methodiek van het cultuurbeleid. Aldus lijkt het vormen van een concentratiepunt op 'cultuurbeleidstudies' aan te bevelen.

Vooralsnog werd geadviseerd een werkgroep in het leven te roepen die de verdere samenwerking zal gaan begeleiden en concretiseren. Als randvoorwaarde geldt een strikte scheiding van de financiële huishoudens van Universiteit van Amsterdam en Boekmanstichting. De periode van samenwerking is voorlopig aangegaan voor vier jaar.

Bestuursmutaties

Mirjam de Meijer bereikte in 2003 het einde van haar eerste bestuurstermijn. Aangezien zij inmiddels de functie van gedeputeerde Cultuur in de provincie Groningen niet meer vervulde, was zij van oordeel dat zij geen tweede termijn in het bestuur moest aangaan. In juni nam de Boekmanstichting afscheid van haar. Na consultatie van het Interprovinciaal Overleg Cultuur was Jan van Bergen, gedeputeerde Cultuur in de provincie Utrecht, bereid Mirjam de Meijer op te volgen. Zijn bestuurslidmaatschap is ingegaan per 1 januari 2004.

In de loop van 2003 kwam Ton Brandenburg, algemeen secretaris van de Raad voor Cultuur, met de mededeling dat zijn bestuurslidmaatschap moeilijk was te verenigen met zijn functie bij het adviesorgaan van de rijksoverheid. Het bestuur respecteerde zijn besluit om uit het bestuur terug te treden en besloot de vacature voorlopig niet in te vullen.

Activiteiten

Expertmeeting: Higher education in cultural policy and management: a European perspective

Op 28 en 29 maart kwamen er op uitnodiging van de Universiteit van Amsterdam en de Boekmanstichting een twintigtal Europese onderzoekers en onderwijsdeskundigen op het gebied van kunstbeleid en -management naar Amsterdam om met elkaar van gedachten te wisselen over de identiteit van de kunstbeleid en -managementdiscipline en de gevolgen van de nieuwe bachelor-masterstructuur hiervoor. Het betrof vertegenwoordigers van vooraanstaande universiteiten, onderzoekscentra en Europese netwerken op het gebied van kunstbeleid en -management. De deelnemers ontvingen ter voorbereiding een *discussion paper*, gebaseerd op de studie van de Roemeens-Franse onderzoekster Corina _uteu naar kunstmanagementonderwijs in Europa. In 2004 verschijnt dit onderzoek in boekvorm bij de Stichting Boekmanstudies. Daarin zullen ook de belangrijkste conclusies van deze expertmeeting worden opgenomen: harmonisering van studieniveaus is wel mogelijk, maar van studie-inhoud niet. Gezien de grote diversiteit in het onderwijs-aanbod binnen de Europese lidstaten lijkt het voornemen om vergelijkbare niveaus binnen het Europese hoger onderwijs te realiseren een langdurig en ingewikkeld proces te worden. Ook werd de wens uitgesproken om een diepgaand, vergelijkend onderzoek op te zetten naar de bestaande kunstbeleid en -managementopleidingen in Europa. Tot nu toe zijn er wel kwantitatieve, maar geen kwalitatieve, goed te vergelijken onderzoeksresultaten bekend. ENCATC (European Network of Cultural Administration Training Centres) heeft inmiddels in navolging van deze bijeenkomst een aantal workshops gehouden, waarin verder werd ingegaan op de onderwerpen die tijdens deze expertmeeting ter discussie werden gesteld.

Round Table over eCulture van Circle netwerk

eCulture: Het Europese perspectief. Cultuurbeleid — Kennis industrieën — Informatie Achterstand was de titel van een rondetafelgesprek georganiseerd door Circle en Culturelink in April 2003. Aan deze vergadering namen 81 onderzoekers, beleidsmakers en uitvoerenden van eCulture initiatieven uit 19 Europese landen (waaronder ook de Kaukasische regio), als ook uit Canada, Korea en Australië deel. Aan deze bijeenkomst ging de constatering vooraf dat de informatiemaatschappij gedurende de afgelopen tien jaar in alle aspecten van het dagelijks leven een cruciale rol is gaan spelen en dat deze trend terug te vinden is in nieuwe onderzoeksprojecten die sociale en politieke ontwikkelingen analyseren. Er bleek ook behoefte te bestaan aandacht te schenken aan de opkomst van nieuwe technologieën op het gebied van culturele ontwikkeling. Uit de verschillende reacties was op te maken dat de vergadering een groot succes was, vooral waar het ging over de juridische kwestie van de intellectuele eigendom en eEconomy

als ook over sociale vraagstukken met betrekking tot toegankelijkheid en gebruik. Bijzonder erkentelijk waren wij voor de vriendelijke steun van de Raad van Europa en de Boekmanstichting, die deze vergadering mogelijk maakte. Documenten en informatie met betrekking tot deze bijeenkomst, daaronder een samenvatting en aanbevelingen van de vergadering, zowel als alle congresvoordrachten, kunnen worden gedownload van Circle's web site www.circle-network.org.

In april hield Circle ook zijn algemene jaarvergadering en tijdens deze vergadering heeft Cas Smithuijsen het bestuur helaas verlaten en zijn functie van penningmeester neergelegd, omdat hij de maximaal toegestane termijn had volgemaakt. Peter Inkei van het Budapest Observatorium heeft de taak van penningmeester op zich genomen en er zijn maatregelen getroffen voor het overbrengen van de financiële boekhouding van Circle naar Budapest. Circle blijft een Europese organisatie, geregistreerd in Amsterdam.

Afscheid van prof.dr. Nathalie Heinich (Boekmanleerstoel)

Nathalie Heinich was van 2000 tot mei 2003 hoogleraar Kunstsociologie vanwege de Boekmanstichting aan de Universiteit van Amsterdam. Tijdens haar hoogleraarschap verzorgde zij daar colleges, alsook aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Naar aanleiding van deze colleges schreef Heinich *Sociologie de l'art*, een boekje dat bericht over de stand van zaken in de kunstsociologie. Daarnaast was zij hoofdpersoon in verschillende expertmeetings, waaronder een met de conservatorenstaf van het Van Gogh Museum. Ter gelegenheid van haar afscheid is haar werk voor het eerst in het Nederlands vertaald: *Het Van Gogh-effect en andere essays over kunst en sociologie* (zie onder 'publicaties' in dit jaarverslag) is een eerste proeve van Franse kunstsociologie in het post-Bourdieuïjdsperk. Haar mening is dat Bourdieu al te zeer een kritiek op het vigerende cultuurbestel schreef, terwijl in Heinichs ogen een objectiverende distantie bij de analyse van het reilen en zeilen van de kunstwereld op zijn plaats is.

Haar kritiek op het werk van Bourdieu vormde het onderwerp van een van de sprekers tijdens het afscheid op 23 mei in de Voordrachtzaal van de Boekmanstichting.

Prof.dr. Johan Heilbron, verbonden aan de École des Hautes Études des Sciences Sociales in Parijs en als bijzonder hoogleraar vanwege de Norbert Elias Stichting aan de Universiteit Utrecht, ging in op het Weberiaanse uitgangspunt van 'waardevrijheid' dat Heinich zegt aan te hangen. Heilbron constateerde dat Heinich desondanks terecht van tijd tot tijd een kritische toon aanslaat, waardoor ze zich eigenlijk toch niet al te ver van Bourdieu heeft verwijderd, minder ver dan ze zelf zou willen toegeven. Prof.dr. Lisa Kuitert, hoogleraar Boekwetenschap aan de Universiteit van Amsterdam, richtte zich in haar toespraak op de 'psychologie van de auteur', waarover ook hoofdstukken in *Het Van Gogh-effect* staan. Zij noemde Heinichs benadering verfrissend en inspirerend. Prof.dr. Dario Gamboni, hoogleraar Kunstgeschiedenis aan de

Universiteit van Amsterdam, zag in het boek een belangrijke bijdrage aan het actuele debat

over kunst, juist vanwege het gehanteerde sociologische perspectief.

Johan Goudsblom, emeritus hoogleraar Sociologie aan de Universiteit van Amsterdam, overhandigde het eerste exemplaar aan de auteur. In haar dankwoord sprak Heinich over haar twijfels bij het aanvaarden van de Boekmanleerstoel, vanwege haar gebrek aan ondervinding. Eenmaal begonnen merkte ze hoe leuk onderwijs is en hoezeer dit nog een mogelijkheid was om verder te groeien. Als blijk van dank refereerde ze nog aan het feit dat ze *Sociologie de l'art*, dat ze na publicatie ook gebruikte in het onderwijs, aan de Boekmanstichting heeft opgedragen. Ze was verheugd dat haar 'leerstof' nu via de publicatie van *Het Van Gogh-effect* in vertaling voor de Nederlandse en Vlaamse gemeenschap beschikbaar was gekomen.

De Groene-Boekman Scriptieprijs naar Martijn Sargentini

Woensdag 11 juni was de uitreiking van de laatste *De Groene-Boekman Scriptieprijs*. Deze is inmiddels vervangen door de *Boekman Essayprijs*. Deze keer dongen 38 scripties mee naar de door de Boekmanstichting samen met het weekblad *De Groene Amsterdammer* toegekende prijs voor de beste scriptie in 2002 over kunst, cultuur en beleid. Uit deze scripties nomineerden de stafmedewerkers van de Boekmanstichting zes scripties. De vijfkoppige jury van de *De Groene-Boekman Scriptieprijs* bestond dit jaar uit Marja Pruis (*De Groene Amsterdammer*), Dos Elshout, (Universiteit van Amsterdam), Eddie Gnirrep (Rijksuniversiteit Groningen), Erik Hitters (Erasmus Universiteit Rotterdam) en Emile Wennekes (Universiteit Utrecht). Cas Smithuijsen, directeur van de Boekmanstichting, was bij deze laatste editie van de prijs secretaris. Een intensieve en grondige discussie, waarbij aspecten als gehanteerde methodes, onderwerp, schrijfstijl en overtuigingskracht de revue passeerden, bracht langzaam maar zeker de winnaar naar boven. De juryleden kozen uiteindelijk unaniem voor de scriptie *Inspiratie op locatie* van Martijn Sargentini. Sargentini brengt hierin het verschijnsel van artistieke broedplaatsen in kaart, die ontstonden doordat Amsterdamse kunstenaars uit de kraakbeweging neerstreken op plekken die door de Afdeling Ruimtelijke Ordening nog niet waren aangeharkt. De creatieve infrastructuur van deze plaatsen bleek later van groot belang voor het grootstedelijke kunstleven. De vergelijking met de broedplaatsen in Berlijn zorgt voor een meer algemene beschrijving van het fenomeen broedplaats in grootstedelijke conglomeraten. De historische en vergelijkende aanpak toont aan dat kunstbeleid het verdient om over langere termijn en in een brede setting bestudeerd te worden.

Greetje van den Bergh, vice-voorzitter van het college van bestuur van de Universiteit van Amsterdam en bestuurslid van de Boekmanstichting, overhandigde de winnaar een cheque ter waarde van 2000 euro. De middag werd afgesloten met twee feestelijke toespraken. Allereerst vertelde de begeleider van de winnende scriptie, prof. dr. L.A. de Klerk (verbonden aan het Amsterdam Study Centre for the Metropolitan Environment van de Universiteit van Amsterdam) iets over de totstandkoming van de scriptie. Tot slot plaatste

Hubert Smeets, hoofdredacteur van *De Groene Amsterdammer*, de scriptie in een breder kader en gaf het actuele belang van het onderwerp aan.

Eveneens in juni 2003 gaf de Boekmanstichting in samenwerking met de Rotterdamse Kunststichting en de Phenix Foundation een bewerkte versie van de winnende scriptie van de *De Groene-Boekman Scriptieprijs* 2001 uit. Laurien Saraber werkte haar scriptie om tot een essay getiteld *Kiezen of delen: de toepasbaarheid van inhoudelijke subsidiecriteria op niet-westerse dans- en fusievormen*. Dit essay verscheen in de bundel *Kiezen of delen*, die mede mogelijk werd gemaakt door een financiële bijdrage van het VSB fonds.

De winnaar van de *De Groene-Boekman Scriptieprijs* 2000, Philip Tijsma, schreef op basis van zijn scriptie een bijdrage aan de bundel *Bedrijvige musea*. Deze publicatie verscheen in november 2003 bij de Stichting Boekmanstudies (zie onder 'publicaties' in dit jaarverslag).

Kunst en de regulering: een kritische benadering van de 'cultuurnotaprocedure'

Onder deze titel werd op woensdag 29 oktober onder auspiciën van de Boekmanstichting en de Universiteit van Amsterdam een studiedag gehouden. De studiedag, voorgezeten door Andrée van Es, ging over de politiek en logistiek van de cultuurnotaprocedure die binnen brede beleidsoverwegingen, en op basis van wetgeving, de financiering van honderden instellingen regelt. Tijdens de studiedag werden de voor- en nadelen van deze procedure tegen het licht gehouden. De inleiders keken naar de juridische, bestuurskundige en beleidssociologische aspecten van de regeling. Voorts werd ruim de tijd genomen om de 75 aanwezigen te laten deelnemen in de discussie.

De studiedag was gecentreerd rond de *key note speech* van prof.dr. Paul Frissen, hoogleraar Bestuurskunde aan de Universiteit van Tilburg. Hij pleit voor een 'ontregeld' kunstbeleid, dat veel meer overlaat aan directe onderhandelingen tussen artistieke initiatiefnemers en subsidiënten, zonder dat daaraan allerhande regulerende processen te pas komen. De dag werd geopend door staatssecretaris Medy van der Laan, die aankondigde de regelgeving in het kunstbeleid zoveel mogelijk te willen vereenvoudigen. Aansluitend verkende prof.dr. Inge van der Vlies, als hoogleraar Bestuursrecht verbonden aan de Universiteit van Amsterdam, de mogelijkheden van dejuridisering bij

de huidige subsidiesystematiek. De gedachtewisseling spitte zich in dat verband toe op de mogelijkheden van mediation rondom negatieve subsidiebeschikkingen.

In de middag waren er inleidingen van Paul Kuypers (jurist en onafhankelijk adviseur), Gitta Luiten (directeur Mondriaan Stichting) en Ellen Walraven (zakelijk leider toneelgezelschap 't Barre Land), die allen de mogelijkheden voor deregulering aftastten. Zij lichtten het thema toe tegen de achtergrond van decentralisatie, vereenvoudigde subsidietitels en zelfregulering.

Ter voorbereiding op de studiedag verscheen begin oktober een reader over het onderwerp met daarin alvast de bijdragen van de inleiders, alsmede een aantal andere stukken die betrekking hadden op het thema. Aan de reader waren samenvattingen van relevante literatuur toegevoegd, samengesteld door mr Katja Lubina (Universiteit van Maastricht). De resultaten van de conferentie verschijnen in 2004 in boekvorm. De conferentie werd financieel mogelijk gemaakt door een bijdrage van het Amsterdams Fonds voor de Kunst.

Bibliotheek / documentatie

Collectie en aanwinsten

Eind 2003 stonden er 20.537 banden op de plank en in 2003 zijn er van deze titels 2726 uitgebreid beschreven en toegevoegd. Van deze titels is ruim een vijfde gepubliceerd in het Engels. Thans zijn er 42.620 titels van boeken, tijdschriftartikelen, digitale documenten en documentatiemappen in de geautomatiseerde catalogus verwerkt. Met uitzondering van de digitale documenten zijn alle voorzien van een samenvatting en trefwoorden. In 2003 is besloten om het groeiende aantal elektronisch aangeboden documenten zonder de tijdrovende toevoeging van trefwoorden en samenvatting te beschrijven. Bij dit besluit is uitgegaan van de verwachting dat binnenkort het elektronisch materiaal ten gevolge van technische ontwikkelingen automatisch op inhoud kan worden ontsloten. De digitale aanwinsten stegen met 505 naar een totaal van 1221. De volledige teksten van deze documenten zijn via de interne catalogus direct toegankelijk.

Artikelen uit de periode 1983 tot en met 1993 stonden tot de lente van 2003 in magazijnopstelling op zolder. De onverwachte noodzaak om deze zolder van asbest te ontdoen is aangegrepen om deze artikelen te scannen. Een andere calamiteit had minder positieve gevolgen. Een lekkage bracht schade aan tientallen banden. Een aantal dat daardoor onleesbaar was geworden is inmiddels vervangen.

De kaartcatalogus met de collectie van vóór 1983 bevat eind 2003 ongeveer 15.200 titelbeschrijvingen. Gestaag worden deze titels omgewerkt naar de geautomatiseerde catalogus dankzij een vrijwillige medewerker.

In 2003 is het knipseldossier over actuele onderwerpen uitgebreid met acht dossiers over de volgende onderwerpen: de VandenEnde Foundation; reacties vanuit de kunst- en cultuursector op de oorlog tegen Irak; de toekomstige Europese culturele hoofdsteden Genua en Lille; het vooradvies cultuurnota 2005-2008 van de Raad voor Cultuur, *Cultuur, meer dan ooit*; Medy van der Laan, staatssecretaris van Cultuur en Media; uitgangspuntenbrief (juli 2003) en beleidsnota *Meer dan de som*; het Paleis voor Volksvlijt (1864-1929); en ten slotte het dossier over de ontwikkelingen aan de Amsterdamse Zuid-as. Ook bleek het noodzakelijk de dossiers over het Stedelijk Museum te herschikken. In totaal houden de bibliotheekmedewerkers eind 2003 165 documentatiemappen over actuele onderwerpen bij met knipsels uit dag- en weekbladen.

Het aantal gebonden jaargangen van tijdschriften nam toe met 39 tot 1260 banden. Tien nieuwe titels zijn in de catalogus opgenomen en twee abonnementen zijn beëindigd. Hiermee komt het aantal tijdschriftabonnementen op 168.

De aanwinsten worden maandelijks op de website van de Boekmanstichting gepubliceerd. Als extra service voor de internationale gemeenschap worden nu ook de digitale aanwinsten gepubliceerd op de website van RECAP (www.recap-network.org). Dankzij de actualiteit van deze voorziening is toegang tot de volledige tekst via de oorspronkelijke url van het document vaak nog mogelijk.

In de bibliotheek staan vier computers ter beschikking van de bezoekers. Hiermee kunnen ze de catalogus en de digitale collectie raadplegen, de fondsendatabank van Elsevier inzien evenals de databank van Monumentenzorg, doorlinken naar websites en in de bibliotheek de informatie rechtstreeks verwerken. Thuis kan men via internet onze catalogus raadplegen. In 2003 bezochten 4798 surfers een van de bibliotheekpagina's van onze website. In vergelijking met het jaar hiervoor is dit een groei van 719. Ook het aantal bezochte bibliotheekpagina's blijft groeien. In 2003 waren dit er 12.724. Dit is te merken als bezoekers langskomen om boeken te lenen. In veel gevallen hebben zij al wat speurwerk thuis verricht.

Om dit speurwerk goed te leiden, is de afgelopen jaren een gespecialiseerde thesaurus ontwikkeld, die langzaam maar gestaag wordt toegepast in de catalogus. Deze thesaurus is ook beschikbaar in het Engels en tijdens de rondetafelbijeenkomst *eCulture: the European perspective* in Zagreb, april 2003, is deze gepresenteerd. Sinds deze bijeenkomst is zowel de Nederlandse als de Engelse versie te downloaden van internet.

Gebruikers

De bibliotheek wordt bezocht door studenten, docenten, onderzoekers, kunstenaars, managers en beleidsmakers. In samenwerking met de onderwijsinstellingen gaf de bibliotheek drie maal een introductie tot het gebruik van de catalogus en de bibliotheek. In 2003 schreven 385 nieuwe gebruikers zich in en stonden er in totaal 3246 gebruikers ingeschreven. Een aantal hiervan is 'slapend'. Volgend jaar zal hierin een sanering plaatsvinden.

In totaal maakten 2190 klanten gebruik van de studie- en uitleenmogelijkheden. Externe gebruikers leenden 6000 publicaties, een lichte stijging ten opzichte van 2002. De medewerkers van de Boekmanstichting leenden gezamenlijk minder dan in 2002. In totaal verlieten 6543 publicaties voor kortere of langere tijd de bibliotheek. In vergelijking met 2002 is het totale aantal uitleningen toegenomen met bijna 3%.

Boekman

Met ingang van nummer 57 zijn in overleg met de redactie van *Boekman* de rubrieken Signalementen en Dossier samengevoegd. Het nieuwe 'Dossier' is zodoende gegroeid tot een levendig literatuuroverzicht met betrekking tot het thema van *Boekman*, waarin de bibliotheekmedewerkers een aantal titels uitlichten. Mieke Nooijen onderzocht en beschreef bij deze dossiers de op dat moment actuele en relevante internetsites.

Kroniek en congresagenda

De bibliotheek verzorgt twee informatieve rubrieken op de website van de Boekmanstichting, de kroniek en de congresagenda. De kroniek bevat belangrijke nieuwsfeiten over kunst- en cultuurbeleid in Nederland. Het bestand wordt sinds 1999 bijgehouden en wekelijks geactualiseerd. De congresagenda biedt een overzicht van internationale en nationale congressen, symposia, conferenties, debatten en lezingen over kunst- en cultuurbeleid, en wordt ook wekelijks aangevuld. Waar mogelijk worden links gemaakt naar de websites van organiserende instanties.

(Internationale) samenwerking

Medewerkers van de bibliotheek namen in 2003 deel aan een aantal bijeenkomsten over de ontsluiting van elektronische informatie, over het fenomeen digitale knipselkranten en over auteursrecht. Naast de bijeenkomsten van het OKBN (Overleg Kunst(historische) Bibliotheken Nederland) en Adamnet, het Amsterdamse bibliotheeknetwerk, nam de bibliotheek in april deel aan de rondetafelconferentie Circle te Zagreb. Hier kwamen alle RECAP-partners bij elkaar en besloten om de RECAP-website nieuw leven in te blazen met het materiaal van de afzonderlijke deelnemers.

Informatiebronnen voor cultuurbeleid in Europa - RECAP

RECAP (Resources for Cultural Policy in Europe) is een internationaal en informeel netwerk van documentatiecentra op het gebied van cultuurbeleid. Het is een samenwerkingsverband dat wordt aangevoerd en onderhouden door de drie voornaamste deelnemers, de Boekmanstichting, de Italiaanse Fondazione Fitzcarraldo en de Oostenrijkse Kulturdokumentation. Gelieerde deelnemers zijn de Kulturpolistische Gesellschaft (Duitsland) en Culturelink (Kroatië). Alle deelnemers ontmoetten elkaar in april 2003 in Zagreb en werden het daar eens over een aantal gezamenlijk na te streven doelen om de kwaliteit van de toegankelijkheid en overdracht van informatie over cultuurbeleid te verbeteren. Er werd een aantal informatiebronnen benoemd en deze zijn inmiddels toegevoegd aan RECAP's nieuwe website op www.recap-network.org. Tot deze informatiebronnen behoren: een overzicht van Europese bronnen voor statistische gegevens over cultuurbeleid; maandelijks geactualiseerde overzichten van nieuwe digitale aanwinsten; boekrecensies; thematische bibliografieën; links library; thesaurus download; CPRO database.

In november woonde de coördinator van RECAP de tweede topconferentie over Kunst en Cultuur in Singapore bij. Tijdens deze bijeenkomst had zij de gelegenheid RECAP's activiteiten onder de aandacht te brengen en contact te leggen met mogelijke, nieuwe deelnemers aan het netwerk.

Onderzoek naar cultuurbeleid on line (CPRO)

Cultural Policy Research On line bevat informatie over lopend en ongepubliceerd, recent onderzoek. De database is geactualiseerd en uitgebreid, maar tegelijkertijd zijn verouderde entries verwijderd. Daarom is de synopsis kwantiteit die de database bevat sinds vorig jaar nauwelijks toegenomen.

Gedurende 2003 is de database aangepast met het oog op het toevoegen van een nieuwe thesaurus voor cultuurbeleid (ontwikkeld door de Boekmanstichting en voorzien van links naar de bibliotheekcatalogi van de Boekmanstichting) en het gebruik van deze thesaurus in de trefwoordensectie van de doorzoekbare database.

Een nieuwe functie, waarmee de database is verrijkt, zorgt ervoor dat wanneer entries aan het systeem worden toegevoegd, de datum wordt vastgelegd. Hopelijk zal dit onderzoekers ervan overtuigen dat de database de eigendom van ideeën in zekere mate beschermt (en zo bij een aantal auteurs de mogelijke vrees wegnemen nieuw onderzoek aan een breed publiek prijs te geven).

Tegelijkertijd is de database meer gebruiksvriendelijk gemaakt en zijn er plannen gemaakt om de komende jaren meer functies voor informatieverwerking over auteurs toe te voegen. Een lange termijn strategie is om de database te verbinden met de zoekmachine van de on line catalogus van de bibliotheek van de Boekmanstichting.

Publicaties

Tijdschrift Boekman

Met ingang van de 15de jaargang veranderde de naam van het door de Boekmanstichting uitgegeven tijdschrift van *Boekmancahier* in *Boekman*. Niet alleen de naam wijzigde, ook het uiterlijk en het binnenwerk van *Boekman* werden vernieuwd. Er kwam plaats voor meer beeldmateriaal en het soort bijdragen veranderde. *Boekman* bevat meer kortere bijdragen, zoals columns, interviews en persoonlijk getinte essays. Door een spannende en meer op actuele debatten over kunstbeleid toegespitste inhoud, is *Boekman* voor een groter publiek interessant geworden. Bovendien koos de redactie vanaf nu voor thema-nummers. Naast de al genoemde bijdragen bevat elk nummer verslagen van congressen en symposia, een aantal boekbesprekingen en een overzicht van de in de bibliotheek van de Boekmanstichting aanwezige literatuur op het thema.

In de jaargang van 2003 veranderde de redactie eveneens. Hoofdredactrice Ineke van Hamersveld is na een lange staat van dienst opgevolgd door Joke J. Hermesen. Met ingang van *Boekman* 56 werd de redactie verder uitgebreid met de komst van Anita Twaalfhoven. De huidige redactie van *Boekman* bestaat daarnaast uit Irene Groothedde, die tevens verantwoordelijk is voor de eindredactie, Truus Gubbels en André Nuchelmans.

Jaargang 15 bestond uit drie nummers, die allemaal veel persaandacht hebben gekregen. Het vierde nummer verschijnt samen met het eerste nummer van 2004 als dubbel jubileumnummer ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan van de Boekmanstichting in december 2003.

Het voorjaarsnummer (55) stond in het teken van het beroep schrijver. Het nummer werd opgesierd met schrijversportretten van Tessa en Eddy Posthuma de Boer. Verschillende bijdragen belichtten diverse aspecten van het schrijverschap. Zo is er aandacht voor de last van de bestseller voor schrijvers, de noodzaak van subsidies voor schrijvers en de toekomst van de vaste boekenprijs. Daarnaast bevat *Boekman* 55 een interview met boekwetenschapper Lisa Kuitert over het beleid van het Fonds voor de Letteren en het zogenaamde subsidieproza. Het eerste nummer in een nieuw jasje werd feestelijk gepresenteerd bij de Boekmanstichting met een debat tussen schrijvers onder leiding van Marja Pruis. De inhoudelijke rijkdom en het fraaie uiterlijk van het nummer werden mede mogelijk gemaakt door een subsidie van de stichting LIRA.

Het zomernummer (56) had als thema Kind en kunst. Kinderen zijn de nieuwe doelgroep voor de kunstinstituten. Elk museum kent inmiddels een kindertraject of kinderworkshop, elk festival heeft zijn eigen kinderafdeling en ook dans- en theater-gezelschappen richten

zich steeds vaker op een jong publiek. Nummer 56 brengt niet alleen in kaart wat er in Nederland zoal op het thema gebeurt. De auteurs staan ook stil bij de achterliggende sociale, educatieve en economische motieven van kunstinstituten en plaatsen kritische kanttekeningen bij de spectaculaire opmars van kinderen in de kunsten. Jeugdtheater de Krakeling stelde haar ruimte beschikbaar voor de presentatie van dit nummer, waarbij niet alleen volwassenen maar vanzelfsprekend ook kinderen hun zegje of trucje deden.

Het najaarsnummer (57) was gewijd aan de kritiek. Hiervoor werd dankbaar gebruik gemaakt van de kennis van Susanne Janssen en Nel van Dijk, beiden verbonden aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Met enige graagte verklaren critici dat de kunst in crisis verkeert. In dit nummer wordt de aandacht gericht op de critici zelf. Waar zijn ze, wat denken ze, wie prijzen ze waarom de hemel in of breken ze tot de grond af? Hebben ze een visie of willen ze slechts informeren? En: zou het kunnen zijn dat niet zozeer de kunst als wel de kunstkritiek in crisis is? Daarnaast wordt teruggeblikt op de kunstcriticus van het begin van de 20ste eeuw en komen ook bekritiseerde kunstenaars aan het woord. Tevens is er aandacht voor de psychotoxische werking van wrede kritiek.

Het Van Gogh-effect en andere essays over kunst en sociologie

Waarom zijn mensen bereid miljoenen te betalen voor een schilderij of tekening van Vincent van Gogh? Dit is een van de vragen die de Franse kunstsociologe Nathalie Heinich in deze bundel aan de orde stelt. Zij tracht het 'raadsel' van de bewondering voor kunstwerken en kunstenaars te ontrafelen. Het analyseren van de verscheidenheid aan waarden die mensen hanteren bij het oordelen over kunst, is kenmerkend voor de benadering van Heinich.

De bundel bestaat uit vier delen, die telkens drie essays bevatten op het gebied van *kunstsociologie*, *hedendaagse beeldende kunst*, *kunstenaar zijn* en *esthetische perceptie*. In *Het Van Gogh-effect* neemt Heinich nadrukkelijk stelling tegen de kritische, normatieve manier waarop haar leermeester Pierre Bourdieu de kunstwereld analyseert. Zij pleit ervoor vooral oog te hebben voor de sociale betekenis van het unieke, bijzondere en niet-alledaagse. Uniciteit is immers het meest kenmerkend voor de kunst-wereld. Reflecterend op de positie van de avant-garde — momenteel is er in Frankrijk een felle discussie gaande tussen voor- en tegenstanders van de vergaande overheidssteun hiervoor — pleit Heinich voor een vreedzame coëxistentie van klassiek, modern en hedendaags in de kunstwereld.

Deze bundel essays is vertaald en uitgegeven door de Boekmanstichting ter gelegenheid van Heinichs afscheid als bezetter van de Boekmanleerstoel Kunstsociologie (zie onder 'activiteiten' in dit jaarverslag). Het is voor het eerst dat Heinichs werk in het Nederlands is verschenen.

Theater om op te eten! 25 jaar Jeugdtheater de Krakeling

Jeugdtheater de Krakeling vierde in 2003 zijn zilveren jubileum en inviteerde de Boekmanstichting om samen een boek te maken over vijftientig turbulente jaren met theater voor en door de jeugd. De publicatie *Theater om op te eten!* werd op 10 oktober 2003 feestelijk aangeboden aan Hannah Belliot, wethouder Cultuur van de gemeente Amsterdam. De presentatie vond plaats in De Krakeling.

De auteurs, Mieke de Waal en Karin Wilschut, plaatsen de geschiedenis van De Krakeling tegen de achtergrond van ontwikkelingen in het jeugdtheater enerzijds en het overheidsbeleid voor jeugdtheater anderzijds.

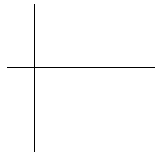
De publicatie kwam tot stand dankzij een bijdrage van het Amsterdams Fonds voor de Kunst.

Reader Kunst en de regulering

Ter voorbereiding op de conferentie over regelgeving en systeembouw in het cultuurbeleid (zie onder 'activiteiten' in dit jaarverslag) stelde de Boekmanstichting een reader over dit onderwerp samen. De redactie werd gevormd door Inge van der Vlies, hoogleraar Bestuursrecht aan de Universiteit van Amsterdam en Cas Smithuijsen, directeur van de Boekmanstichting. Speciale medewerking werd verleend door mr Katja Lubina, in 2003 verbonden aan de Humboldt Universiteit in Berlijn en de Universiteit van Maastricht. In de reader verschenen de inleidingen die op de studiedag van 29 oktober werden uitgesproken. Daarnaast werden achtergrondstukken opgenomen, geschreven door Kees Schuyt, Anna Kloos, Kitty Zijlmans en Cas Smithuijsen. Ten behoeve van een in de reader op te nemen overzicht van relevante publicaties verrichtte Katja Lubina in de zomer een grondige literatuurstudie op het onderwerp. De reader werd gedrukt in een oplage van 150 en werd drie weken van tevoren naar de deelnemers van de studiedag gestuurd. Andere belangstellenden kregen de reader op verzoek toegestuurd. Inmiddels is de oplage zo goed als uitverkocht. In 2004 zal op basis van de reader een boek verschijnen. Daarin worden ook nieuwe stukken opgenomen, terwijl de readerstukken zullen worden geactualiseerd. Het project werd financieel gesteund door het Amsterdams Fonds voor de Kunst.

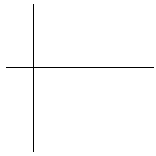
Bedrijvige musea: private betrokkenheid in de praktijk

Bedrijvige musea verscheen naar aanleiding van de uitkomsten van het debat *Buit ons toch uit!* dat in november 2002 in ING House Amsterdam plaatsvond. Een aantal prominente en invloedrijke personen als Wim Pijbes van Kunsthall Rotterdam, Albert Six van Sara Lee-DE, Loek Hermans van MKB Nederland en Florian Vaessen van ABN AMRO moedigen hierin vooral middelgrote musea aan om beter in te spelen op de betrokkenheid van particulieren en om meer samen te werken met bedrijven. *Bedrijvige musea* is, sinds de introductie van de term 'cultureel ondernemerschap', de eerste publicatie waarin ondernemers en particulieren vertellen hoe Nederlandse musea meer private betrokkenheid kunnen realiseren, in

combinatie met inspirerende voorbeelden van Amerikaanse musea.

Deze publicatie is samengesteld door Ingrid Janssen en Truus Gubbels en verscheen bij de Stichting Boekmanstudies in opdracht van de Boekmanstichting, de Mondriaan Stichting en de Stichting DOEN. Het eerste exemplaar werd tijdens een feestelijke presentatie op 2 december aan staatssecretaris Medy van der Laan aangeboden. De presentatie vond plaats bij KPMG te Amstelveen en werd mede mogelijk gemaakt door dit bedrijf.

²⁴

Kunst, cultuur & beleid

in de kennissamenleving

Beleidsplan 2005-2008

Kunst en cultuur winnen aan maatschappelijke betekenis. Daardoor staat bij het cultuurbeleid meer op het spel. Dat stelt eisen aan de spelers in bestuur, bestel, onderzoek en onderwijs, waar cultuuroverdracht samenvalt met kennisoverdracht. In de kennissamenleving zijn de spelers gehouden zich permanent te informeren over hoe kunst en cultuur zich verhouden tot de samenleving. Waar complexiteit en veelvormigheid toenemen, groeit de behoefte aan overzicht en kritische distantie. In het kunst- en cultuurbeleid geldt meer dan ooit: weet wat je doet!

Functie Boekmanstichting

De Boekmanstichting, opgericht in 1963, verzamelt en verspreidt kennis en informatie over kunst en cultuur in beleid en praktijk. Zij draagt bij tot kennis- en meningsvorming ten aanzien van de productie, distributie en afname van kunst en cultuur alsook over (inter)nationale bestuurs- en beleidsprocessen die daarmee verbonden zijn. Door systematisch informatie en kennis over het beleidsproces te verzamelen en actief toe te leveren draagt de Boekmanstichting ertoe bij dat het cultuurbeleid als onderdeel van een democratisch geleide samenleving in beginsel op een doordachte en controleerbare wijze tot stand komt.

De Boekmanstichting is onafhankelijk. Zij representeert belangen noch groeperingen. Zij baseert haar collectionerende, voorlichtende, informerende, publicerende en documenterende activiteiten op louter beleidsrelevantie en wetenschappelijke kwaliteit. Als onderdeel van de culturele infrastructuur is de Boekmanstichting publiek toegankelijk. Zij wordt bezocht door beleidsadviseurs, bestuurders, politici en managers, kunstenaars en journalisten, onderzoekers, docenten en studenten uit diverse disciplines en medewerkers van koepels en instellingen voor kunst en cultuur.

Vier kerntaken

De activiteiten van de Boekmanstichting laten zich groeperen tot de volgende vier kerntaken:

Het conserveren en actualiseren van de nationale kenniscollectie kunst- en cultuurbeleid

Na veertig jaar intensief verzamelen is een schat aan documenten over kunst, cultuur en beleid ontstaan, op zichzelf een specimen van cultureel erfgoed. De collectie is naar bronnenherkomst ruim gesorteerd en praktijkgericht; het hart wordt gevormd door een wetenschappelijke verzameling. Door contacten met collega-organisaties in binnen- en

buitenland, en via wijdvertakte netwerken, kan de stichting een voldoende representatief aanschafbeleid garanderen. Door een lange staat van dienst is bekendheid van de stichting onder haar doelgroepen ontstaan, wat ertoe leidt dat velen uit eigen beweging publicaties toesturen of op nieuwe titels attenderen. Als landelijk meldpunt voor doctoraalscripties weet de stichting zich jaarlijks verzekerd van een oogst nieuwe inzichten en opinies met betrekking tot het cultuurbeleid. De stichting documenteert een groot aantal tijdschriften uit binnen- en buitenland. Met behulp van de catalogus op internet heeft men snel toegang tot de titelreferenties en samenvattingen. De maandelijkse aanwinstenlijsten geven hierbij een actueel overzicht.

Het fungeren als vraagbaak en informatiemakelaar

Dagelijks worden er de meest uiteenlopende vragen op de stichting afgevuurd. Ze zijn als volgt te categoriseren: (1) korte informatieverzoeken die snel zijn af te handelen; (2) vragen die alleen te beantwoorden zijn door tussenkomst van een bibliothecaris; (3) vragen die alleen na enig speurwerk kunnen worden beantwoord; (4) vragen die worden beantwoord met een doorverwijzing; (5) vragen over wie op een bepaald onderwerp is ingevoerd, welke universiteit het best benaderd kan worden voor een bepaald type onderzoek(sopdracht), wie daarvan de financier zou kunnen zijn, te beantwoorden door stafmedewerkers en directie; (6) vragen die leiden tot nadere exploratie en publicatie- of conferentieopdrachten aan de stichting.

Het bijdragen aan kennisoverdracht

Door snelle maatschappelijke ontwikkelingen dreigt bij voortduring ongelijkheid in de mate waarin partijen zijn geïnformeerd. Om dat tegen te gaan profileert de Boekmanstichting zich in een *tolkfunctie* om zo het gesprek tussen culturele veldpartijen, het wetenschapsbedrijf en het openbaar bestuur gaande te houden. Centraal in het proces van kennisoverdracht staat de collectie: outsiders en nieuwkomers spiegelen zich aan de bestaande collectie als zij met nieuwe denkbeelden en opinies komen. Actieve kennisoverdracht vindt plaats met behulp van eigen publicaties en debatten. Door contacten met universiteiten zijn medewerkers van de stichting incidenteel betrokken bij onderwijsprogramma's.

Het faciliteren van opinievorming en het initiëren van het sectoroverstijgende en interdisciplinaire debat

Het tijdschrift *Boekman* biedt een podium voor opinies over kunst, cultuur en beleid. Door een actief wervingsbeleid tracht de redactie zoveel mogelijk auteurs na te laten denken over problemen van kunst, cultuur, beleid en bestel. De Boekmanstichting probeert daarnaast specifieke interesse te kweken voor intersectorale thema's als overheidsbeleid en cultuur, privatisering en verzelfstandiging, overheids- en particuliere financiering, de sociale, juridische en economische effecten van kunstbeleid, de legitimeringsproblematiek en de logistieke eigenaardigheden van organisatie, bestuur en bestel. Zij mobiliseert denkers met verschillende academische achtergronden: sociale wetenschap, beleids- en bestuurskunde,

Plannen voor de komende jaren

De stichting wil een sterker profiel als *kenniscentrum*. Dat mag echter niet ten koste gaan van de al eerder ontwikkelde opdracht van *studiecentrum*. In de periode 2005-2008 moeten de fysieke voorwaarden waaronder bezoekers gebruikmaken van het studiecentrum aan de Herengracht 415 worden verbeterd. Daarnaast moet er worden geïnvesteerd in innovatie van de kennisfunctie en het internet. Een en ander betekent extra investeringen in huisvesting en automatisering.

Huisvesting: een toegankelijker en veiliger studie- en ontvangstruimte

De bibliotheek is de spil binnen de Boekmanstichting, maar ook binnen meeromvattende kennisconglomeraten. De bibliotheek wordt door de gebruikers lieflijk ervaren als een belangrijk knooppunt in het Nederlandse en Europese kennisnetwerk van cultuurbeleid. Inhoudelijk zijn de bibliotheekmedewerkers in beginsel in staat professionele begeleiding te garanderen. Er bevindt zich een relevante, goed ontsloten en geactualiseerde collectie. Maar na veertig jaar verzamelen (waaraan verbonden ook een ontzamelingsstaak) eisen de boeken meer ruimte op dan de tweede etage in het pand Herengracht 415 kan bieden.

Interne verhuizing van de bibliotheek is niet alleen noodzakelijk vanwege de collectie boeken en tijdschriftartikelen, die ook in het digitale tijdperk blijft groeien. Zij komt de veiligheid van de gebruikers (de veiligheidseisen zijn recentelijk weer verder aangescherpt) en de medewerkers ook ten goede. Het gebouw dient voorts beter toegerust te worden op de huidige arbo-eisen. Een plan, gemaakt door NBLC Systemen bv, voorziet in een bibliotheek met mobiele kasten, waardoor het monumentale karakter van de zaal (de Voordrachtzaal van de Boekmanstichting staat sinds 2000 op de rijksmonumentenlijst) behouden blijft. Incidenteel kunnen dan ook grotere bijeenkomsten in het pand georganiseerd worden. Verhuizing van de bibliotheek zal leiden tot meer werkruimte voor de (bibliotheek)medewerkers. Op de tweede etage komt een zaal voor expertmeetings met een deelname tot ongeveer 35 mensen beschikbaar.

De oude collectie (verzameld tussen 1963 en 1983) is nog niet elektronisch ontsloten met als gevolg dat deze ook niet via internet is te raadplegen. Zij wordt bij de studie naar de ontwikkeling van cultuurbeleid in Nederland zodoende vaak 'overgeslagen'. Het overbrengen van de catalogus van de oude collectie (1963-1983) naar het internet zou informatievoelende individuen en instellingen veel tijd besparen. Met het ontsluiten van de oude collectie door digitalisering van de catalogus zou op korte termijn begonnen moeten worden. Daarnaast is de ontsluiting via trefwoorden nog alleen in het Nederlands. In de toekomst zou dit in meer talen mogelijk moeten zijn.

Een sterker profiel als kenniscentrum

Wat betreft het aanbieden van informatie over kunst- en cultuurbeleid via de website moeten we constateren dat Nederland een achterstand aan het oplopen is. In de komende periode zal het aantal nieuwe teksten dat via de website is te downloaden substantieel moeten toenemen. Voorzover het teksten zijn die door de Boekmanstichting mogen worden gedistribueerd zal dit gebeuren via internet. Betreft het elektronische bestanden van derden, dan zullen ze vooralsnog alleen binnen de muren van Herengracht 415 zijn te raadplegen.

Kenniscentrum internationaal

Sinds juni 2001 verzorgt de Boekmanstichting in samenwerking met Circle op internet de internationale databank voor lopend onderzoek naar cultuurbeleid (Cultural Policy Research Online: CPRO). Deze databank spoort op wie op welke terrein onderzoek doet en met welk doel. Dit leidt ertoe dat efficiënter met onderzoeksmiddelen kan worden omgegaan: enerzijds is er de mogelijkheid dat onderzoekers aansluiting op elkaars activiteiten krijgen waardoor de kansen op complementariteit worden verhoogd. Anderzijds kan daarmee verdubbeling van onderzoeksinspanningen worden voorkomen. Vanwege deze functies heeft CPRO toekomst, zeker als zij naast de waardering die zij van de gebruikers oogst, ook 'beleidswaarde' toegekend krijgt door (inter)nationale overheden, die van onderzoeksresultaten afhankelijk zijn.

Bij de realisering van haar internationale ambities kiest de Boekmanstichting de komende jaren voor een snellere ontwikkeling van RECAP (Resources for Cultural Policy in Europe). Met behulp van de thesaurus gaat de Boekmanstichting veel energie steken in de totstandkoming van de virtuele collectie van documenten over Europees cultuurbeleid. Zij blijft daarbij voor een deel afhankelijk van de snelheid waarmee de RECAP-partners in Europa en Canada hun collecties on line krijgen. Daarnaast zal de Boekmanstichting de nodige bekendheid geven aan RECAP, en de mogelijkheden van Europese fondsen ten behoeve van additionele financiering onderzoeken.

Publicaties

Boekman: recentelijk heeft de redactie van het tijdschrift een nieuwe koers uitgezet. Het journalistieke peil is verhoogd, waardoor de toegankelijkheid groter is geworden en de aantrekkelijkheid toegenomen. *Boekman* moet de belangstelling voor cultuurbeleid onder relevante doelgroepen vergroten. Dit mede in de verwachting dat dit ook meer en diversere stemmen en argumentaties over cultuurbeleid zal opleveren. Die verwachting is al grotendeels uitgekomen: in de nieuwe opzet treden kunstenaars, politici, beleidsmakers en wetenschappers nadrukkelijker op de voorgrond.

Boekman wil het leesbaar schrijven over actuele ontwikkelingen op het terrein van kunst, cultuur en beleid bevorderen. Een bijzondere categorie daarbij vormen jonge wetenschappers. Zij hebben vaak nieuwe denkbeelden en moeten gestimuleerd worden die aan het papier toe te vertrouwen. Eenmaal onderdeel van het cultuurdebat helpen zij de

situatie tegen te gaan dat alleen de coryfeeën aan het woord komen en blijven. De *Boekman Essayprijs* voor studenten komt in de plaats van de *Boekman Scriptieprijs*. Meer ervaren auteurs kunnen eveneens meedingen naar de *Boekman Essayprijs*, waarbij zij in een corresponderende categorie worden beoordeeld.

Overige publicaties: vrijwel alle publicaties komen op verzoek tot stand en worden met incidentele, extra bijdragen gefinancierd¹. Op dit moment is dan ook moeilijk te voorspellen welke boeken er de komende jaren zullen worden uitgegeven. Bij de selectie van mogelijke publicaties kijkt de stichting of ze aansluiten bij de kerntaken. Andere selectiecriteria zijn: gaan ze over intersectorale kwesties? Bevatten ze mogelijkheden ten aanzien van kennisvorming en kennisoverdracht? Zijn ze zakelijk gezien te realiseren? Zijn ze bruikbaar in het onderwijs? Voorts wordt het beleid van de stichting in die zin verder aangescherpt dat teksten waarvoor commerciële uitgevers mogelijk belangstelling hebben allereerst daar worden aangeboden. In dat perspectief is Elsevier de vaste partner voor de reeks 'kunst, bestuur, bestel en recht'.

Projecten: focus op actuele beleidskwesties

De verzoeken vanuit culturele instellingen en vanuit het hoger onderwijs om medewerking vanuit de Boekmanstichting bij het opzetten van projecten of manifestaties zijn aan de orde van de dag. Deelname aan projecten gebeurt steeds in de verwachting dat de Boekmanstichting haar intermediaire functie kan vervullen tussen vertegenwoordigers van het openbaar bestuur, de wetenschap, maatschappelijke groeperingen, de politiek en het culturele veld. Bij de selectie spelen dezelfde criteria als bij de publicaties.

Van recente voornemens op het gebied van internationale projecten noemen we: een project over de relatie kunstvakonderwijs - beroepspraktijk, in samenwerking met de Federatie van Kunstenaarsverenigingen en de HBO-raad, in 2004; en een project over wereldhandel (WTO) en cultuur, samen met de Stichting Internationale Culturele Activiteiten, in 2005 of 2006.

Samenwerking met de Universiteit van Amsterdam

Via samenwerking met de Universiteit van Amsterdam kan de Boekmanstichting zich door het bijdragen aan onderwijskundige en onderzoeksactiviteiten perfectioneren in haar rol van nationaal kenniscentrum cultuurbeleid en de UvA kan zich — op basis van wat zij nu al aan

¹De afgelopen jaren werden publicaties mogelijk gemaakt door: VSBfonds, Prins Bernhard Cultuurfonds, Stichting DOEN, Cultuurfonds Bank Nederlandse Gemeenten, Mondriaan Stichting, ING-bank, Fonds voor de Podiumkunsten, Nederlands Fonds voor de Film, Amsterdams Fonds voor de Kunst, Gasunie, Kunst en Cultuur Pensioenen, SMS-bank, stichting LIRA, Phenix Foundation, VandenEnde Foundation, KPMG, Europese Culturele Stichting, Franse Ambassade, Raad van Europa, Europese Unie.

relevante curricula aanbiedt — effectiever positioneren met de systematische en praktijkgerichte studie van kunst, cultuur en openbaar bestuur, met 'cultuurbeleidwetenschap'.

In de realisatie van cultuurbeleid zijn het openbaar bestuur en de culturele instellingen op elkaar aangewezen. Permanente behoefte aan informatie over elkaars rollen maakt een goede afstemming van de beschikbare kennisbronnen essentieel. Voor de Boekmanstichting betekent dat toenemende vraag naar kennis en informatie 'op maat', waarbij de instellingen van kunst en cultuur en die van het openbaar bestuur maatgevend zijn. Maar tegelijk moet de stichting in haar werk een kwaliteit aan den dag te leggen die het best als 'wetenschappelijk' (in de zin van objectiverend en controleerbaar) kan worden gekenmerkt. Dat impliceert een permanent kritische houding tegenover zowel de sector als het openbaar bestuur. Een belangrijk argument voor structurele samenwerking met de academische wereld.

Bijlagen

Samenstelling stichtingsbestuur en andere bestuurlijke gremia

Op 31 december 2003 was het stichtingsbestuur als volgt samengesteld:

Dagelijks bestuur

mr Th. R. Bremer, *voorzitter*

mr C. Waal, *vice-voorzitter, op voordracht van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten*

F. van Koetsveld, *penningmeester, op voordracht van de Nederlandse Museumvereniging*

Algemeen bestuur

J. van Bergen, *op voordracht van het Interprovinciaal Overleg (per 1-1-04)*

mevrouw drs. G. van den Bergh, *op voordracht van de Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten*

mevrouw mr G. Heevel, *op voordracht van de Kunstenbond FNV*

B. Holvast, *op voordracht van de Federatie van Kunstenaarsverenigingen*

dr. V. Stissi, *op voordracht van de Stichting Nationaal Contact Monumenten*

Curatorium Boekmanleerstoel aan de Universiteit van Amsterdam

mr Th. R. Bremer, *voorzitter*

prof.dr. J. Goudsblom, *op voordracht van het College van Bestuur*

prof.dr. B. Kempers, *op voordracht van de Faculteit Geesteswetenschappen*

prof.dr. N. Wilterdink, *op voordracht van de Faculteit Maatschappij- en Gedragswetenschappen*

Adviesraad tijdschrift Boekman

D. van den Boogerd, *De Ateliers*, O. Bouman, *Archis*, M. Daamen,

Stadsschouwburg Amsterdam, mevrouw N. van Dijk, *Erasmus Universiteit Rotterdam*

mevrouw P-U. Hiu, *de Volkskrant*, mevrouw S. Hoogervorst, mevrouw S. Janssen, *Erasmus Universiteit Rotterdam*, mevrouw S. Jongenelen, *Het Financieele Dagblad*, W. Krul,

Rijksuniversiteit Groningen, mevrouw M. Martin, *Rijksuniversiteit Groningen*,

mevrouw M. Pruis, *De Groene Amsterdammer*, mevrouw I. Steen, *Provincie Vlaams Brabant*

mevrouw A. Tilroe, *NRC Handelsblad*, H. Verdaasdonk, *Universiteit van Tilburg*

K. Vuyk, *Theater Instituut Nederland*, mevrouw M. de Waal

Personeel

In de loop van 2003 werden de *human resources* van de Boekmanstichting gereorganiseerd om de werkprocessen, die binnen de stichting tot concrete eindproducten (tijdschrift, boeken, projecten/conferenties) en diensten (bibliotheek, documentatie) moeten leiden, zo effectief mogelijk aan te sturen. De werkprocessen werden strakker gebundeld en voorzien

van 'hoofden'. Naast het hoofd van de bibliotheek en van het secretariaat werden nu formeel hoofden aangesteld bij het tijdschrift *Boekman* (Joke J. Hermsen, als hoofdredacteur al in functie aangesteld in 2002), bij de boekproducties (Ineke van Hamersveld) en bij de projectenstaf (Ingrid Janssen). Hun 'hoofd'functies zijn in nieuwe functieprofielen neergelegd. De overige (staf)medewerkers zijn werkzaam voor een of meer van de genoemde afdelingen: tijdschrift, boeken, projecten. Stafmedewerker Marielle Hendriks besteedt haar tijd grotendeels aan communicatie en pr.

Na een lange dienstperiode verliet Sanne Hoogervorst de Boekmanstichting per 1 maart. Zij had haar taken in 2002 al voor een gedeelte overgedragen aan Marielle Hendriks; het restant werd verdeeld over haar en Ineke van Hamersveld. In het voorjaar kwam Anita Twaalfhoven na een open sollicitatie de redactie van *Boekman* versterken — naast haar en Joke J. Hermsen werken Truus Gubbels en André Nuchelmans voor het tijdschrift. Ingrid Janssen werkte in het voorjaar en de zomer aan de productie van het boek *Bedrijvige musea* (zie onder 'publicaties' in dit jaarverslag). Aanvankelijk deed ze dat samen met Truus Gubbels. Nadat laatstgenoemde in april ernstig ziek bleek te zijn nam Janssen de totale verantwoordelijkheid ervoor op zich. Na afronding van de boekproductie werd besloten dat zij voorlopig bij de stichting in dienst blijft als hoofd projecten.

De bezetting van personeel in (vast) dienstverband — in totaal een formatieomvang van 12,6 fte — was per 31 december 2003 als volgt:

Directeur: dr. C. Smithuijsen (100 procent)

Hoofden: mevrouw I. van Hamersveld, boekproducties (80 procent), mevrouw dr. J. Hermsen, tijdschrift *Boekman* (60 procent), mevrouw drs. I. Janssen, projecten (75 procent), mevrouw S. Leefsma, bibliotheek (80 procent), mevrouw M. van Splunter, secretariaat (100 procent)

Stafmedewerkers: mevrouw dr. T. Gubbels (40 procent), mevrouw drs. M. Hendriks (80 procent), drs. A. Nuchelmans (85 procent), mevrouw drs. A. Twaalfhoven (60 procent)

Bibliothecarissen: R. Huguenin (80 procent), mevrouw M. Nooijen (80 procent), drs. J. van der Leden (80 procent), mevrouw M. Lindhout (80 procent)

Systeembeheerders: G. de Bruin (80 procent), drs. A. Nuchelmans (plv.)

Secretariaatsmedewerkers: mevrouw M. Barnier-Spee (40 procent), mevrouw E. Andrea (60 procent)

Huisvesting

In de winter 2002-2003 werd de Boekmanstichting geconfronteerd met een acuut asbestprobleem. Ten gevolge van de novemberstormen manifesteerde zich op zolder een verdachte stof die na onderzoek een kleine, maar niet te negeren hoeveelheid asbest bevatte, afkomstig van het in de jaren zestig aangebracht dakbeschot. In het vroege voorjaar werd

het probleem door een gespecialiseerd bedrijf verholpen. Omdat het ministerie financieel bijspijng leidde dat gelukkig niet tot een complete ontwrichting van de financiële huishouding van de Boekmanstichting.

De Boekmanstichting is sinds december 1998 eigenaresse van het pand Herengracht 415. In 1978 werd het betrokken op basis van een huurcontract met de paters jezuiten die het pand sinds 1891 bezaten. Na een hergroepering van de orde werden in de tweede helft van de jaren negentig veel Amsterdamse panden, waaronder ook dat aan de Herengracht 415, afgestoten. In overleg met het ministerie van OCW heeft de Boekmanstichting het pand aangekocht. Argumenten daarvoor waren dat het pand zeer geschikt is voor de documentaire en bibliothecaire activiteiten van de stichting en dat het zich op een uitermate gunstige locatie bevindt. Tijdens het verkoopproces werd het pand via een versnelde procedure tot rijksmonument verheven.

Toen in 1999 een nieuwe wallenkant aan de Herengracht werd aangebracht kon het pand op duurzaamheid worden getest: een aantal maanden werden het gebouw en zijn gebruikers door elkaar geschud door heiwerkzaamheden. Bouwkundige metingen die in die periode werden verricht wezen uit dat het pand in de komende decennia nog de nodige boeken kan verstouwen. Reden temeer om het pand goed te beheren. In dat kader kreeg niet alleen de zolder een opknapbeurt, maar werden het trappenhuis en de werkkamers in het achterhuis in de winter 2003-2004 opgeschilderd. Door de installatie van een nieuwe, zeer compacte cv werd in het achterhuis bovendien de nodige opslagruimte gewonnen.

Automatisering

Informatievoorziening en ict zijn voor de bedrijfsvoering van de Boekmanstichting alsook voor de dienstverlening aan belangstellenden uit het openbaar bestuur, de wetenschappelijke wereld en het culturele veld onontbeerlijk. Chronisch beperkte financiële middelen en een gebrek aan overzicht van de samenhang tussen huidige en voorgenomen initiatieven met betrekking tot de informatievoorziening en ict hebben ertoe geleid dat deze voorzieningen geen gelijk tred hebben gehouden met het beoogde niveau van dienstverlening.

Adviesbureau Vellekoop & Meesters werd bereid gevonden om gedurende drie maanden een projectgroep bestaande uit George de Bruin (voorzitter), Marielle Hendriks, Saskia Leefsma en Cas Smithuijsen te begeleiden. Tijdens korte bijeenkomsten heeft de projectgroep aandacht besteed aan wat de Boekmanstichting *wil*: strategie, *moet*: bedrijfsmodel, *kan*: tijd, capaciteit, huidige situatie en hoe de Boekmanstichting dat wat betreft informatievoorziening en ict gaat realiseren. Dit heeft uiteindelijk geleid tot het rapport *Roeien met de riemen...*

Standaardisering is een van de uitgangspunten van het rapport. Hierdoor wordt de

beheerslast verminderd, de opleiding vereenvoudigd en de continuïteit gewaarborgd. Op alle werkplekken wordt een identiek samenstel van applicaties, (rand)apparatuur en systeemprogrammatuur geïnstalleerd. Daarbij wordt gestreefd naar persoonsonafhankelijke configuraties. Een ander uitgangspunt heeft betrekking op het gegevensbeheer: gegevens worden eenmaal centraal vastgelegd en meervoudig gebruikt. Er worden functionarissen aangewezen om de kwaliteit van de vastgelegde gegevens te borgen.

Geformaliseerde kennis is van essentieel belang voor de Boekmanstichting. Beveiliging hiervan staat op gespannen voet met een onderdeel van de missie van de stichting: *kennisoverdracht*. Het rapport doet aanbevelingen om te komen tot een evenwicht tussen het openbare karakter en het behoud van eigendom van de Boekmanstichting. Ten slotte geeft het praktische aanbevelingen voor de aanschaf van apparatuur en programmatuur, en zet het de financiële consequenties van het plan op een rijtje. In december is direct begonnen met de realisatie van de adviezen in *Roeien met de riemen...* In de loop van 2004 zal de doorvoering hiervan zijn voltooid.

Boekhouding en accountancy

Tot einde 2002 waren de boekhouding en de accountancy ondergebracht op hetzelfde adres: Accountants en belastingadviseurs Berk, vestiging Amsterdam. Omdat het bestuur een scheiding wenste tussen beide taken — een scheiding die ook in de accountants-wereld wordt bepleit — is de boekhouding per 1 januari 2003 in handen van Frank Petiet. Het bestuur hoopt met deze splitsing bovendien kosten op de financiële administratie te kunnen besparen. Inmiddels is ook een begin gemaakt met het doorvoeren van budgetfinanciering. Daarmee is de financiële verantwoordelijkheid voor de diverse afdelingen binnen de stichting ook dichterbij de desbetreffende hoofden (zie onder 'personeel' in dit jaarverslag) komen te liggen.

De Boekmanstichting tracht met een minimumbudget een relatief uitgebreid scala aan diensten te produceren. Dat betekent dat zij bij elke tegenvaller direct op haar eigen grenzen stuit. Nadat het bestuur van de Boekmanstichting in 2001 te horen kreeg dat er voor huisvesting noch voor automatisering vóór 2005 aanvullende subsidies beschikbaar waren, zag het zich genoodzaakt de directie te vragen te bezuinigen op personeelskosten om aldus enigszins aan de noden op de genoemde gebieden tegemoet te komen. Uit de financiële jaarverslagen blijkt dat de personeelslasten tussen 2000 en 2002 zijn teruggelopen met 30.000 euro. Het gespaarde geld is in 2003 voor een gedeelte besteed aan achterstallig onderhoud aan het pand (zie onder 'huisvesting'). Een reservering voor vernieuwing van het automatiseringsprogramma op advies van Vellekoop & Meesters bleek te krap voor de bestrijding van alle daaruit voortvloeiende kosten. Rond de jaarwisseling 2003-2004 was de directie nog doende te zoeken naar financieringsmogelijkheden.

Ook op wat langere termijn spelen budgettaire problemen. In het beleidsplan 2005-2008 is melding gemaakt van het feit dat een teruggang in het personeelsbestand de kerntaken van de stichting dreigt aan te tasten. In de meerjarenbegroting 2005-2008 zijn de middelen die bestemd zijn voor het personeel weer teruggebracht naar het niveau van 2001. Daarnaast is in het plan gesignaleerd dat de gestegen kosten voor ziektekosten-verzekeringen ten gevolge van de jongste kabinetsbesluiten, met de opgelopen kosten voor arbodiensten en met het lidmaatschap van de werkgeversvereniging in de cultuur om extra middelen vragen.

Financiën

Het jaar 2003 werd afgesloten met een positief exploitatiesaldo van 26.000 euro. De in dat jaar toegekende subsidie van het ministerie van OCW bedroeg 963.887 euro. OCW verleende incidenteel een subsidie van 40.947 euro ter sanering van het asbest op de zolderetage. Voorts werden subsidies toegekend door het Amsterdams Fonds voor de Kunst, vanwege het project 'kunst en de regulering' (10.000 euro); door de Mondriaan Stichting en Stichting DOEN vanwege het project over private financiering van musea (in totaal 50.000 euro); door de stichting LIRA ten behoeve van de publicatie van *Boekman 55* over het schrijversberoep (3000 euro). Het boek *Het Van Gogh-effect en andere essays over kunst en sociologie* van Nathalie Heinich werd geproduceerd met subsidies van Maison Descartes/Franse Ambassade (3000 euro) en de Universiteit van Amsterdam (3000 euro). De kosten van de presentatie van *Boekman 56* (kind en kunst) werden gedragen door Jeugdtheater de Krakeling; die van *Bedrijvige musea* door KPMG.

Het bestuur van de Boekmanstichting brengt een separate financiële jaarrekening uit. Ook verschijnt er een jaarrekening van de aan de Boekmanstichting gelieerde Stichting Boekmanstudies.

Publicaties en activiteiten medewerkers

Marielle Hendriks

Activiteiten

- 11 juni: presentatie over de Boekmanstichting aan de Universiteit Utrecht gegeven tijdens de manifestatie *Letteren Werkt!*
- 25 tot 29 juni: deelname aan de *International Conference on Cultural Management Education and Training* in Turijn, Italië. Organisatoren waren de European Network of Cultural Administration Training Centres (ENCATC) en haar Amerikaanse zusterorganisatie de Association of Arts Administration Educators (AAAE). Rapportage van de lezing *The Bologna Process in Higher Education in Europe: Impacts and strategies to cultural management education* door Corina _uteu, ter promotie van de publicatie over hoger onderwijs, cultuurbeleid en -management in Europa die in 2004 bij de Stichting Boekmanstudies verschijnt.
- 26 november: Nederlandse afgevaardigde bij de ENCATC-workshop *Designing and comparing the structure of culture management programs in relation to the Bologna process*, in Brussel, België.

Joke J. Hermesen

Publicaties

- 'Literatuur is veel minder heilig dan men denkt'. In: *Boekman*, jrg. 15, nr. 55, maart, 33-36.
- 'Schrijver BV. Redactioneel'. In: *Boekman*, jrg. 15, nr. 55, maart, 4.
- 'Kind en kunst. Redactioneel'. In: *Boekman*, jrg. 15, nr. 56, juni, 4.
- 'De kritiek. Redactioneel'. In: *Boekman*, jrg. 15, nr. 57, herfst, 4.
- *Heimwee naar de mens. Essays over kunst en filosofie*. Amsterdam: De Arbeiderspers.
- 'Té erg voor woorden. Over taboes en schrijfsters'. In: *Literatuur*, nr. 7, 29-34.

Ingrid Janssen

Publicaties

- 'Meer profilering, meer professionalisering'. In: *Nieuwsbrief Federatie van Kunstenaarsverenigingen*, nr. 3.

André Nuchelmans

Publicaties

- 'Jonge bands de dupe van landelijk podiumfonds'. In: *Fret*, jrg. 10, nr. 1, 36-39.
- 'Cd-industrie faalt, niet de cd-brander'. In: *de Volkskrant*, 15 februari.
- 'Literatuurgeschiedenis mét. Boekbespreking van René van Stipriaan: Het volle leven. Nederlandse literatuur en cultuur ten tijde van de Republiek (circa 1550-1800)'. In: *Boekman*, jrg. 15, nr. 55, maart 115-118.
- 'Schrijf je rijk' De schrijver en zijn inkomen'. In: *Boekman*, jrg. 15, nr. 55, maart, 127-130.
- 'Zoals de ouden zongen, piepen nu de jongen. Educatieve tak binnen de muzieksector is volwassen geworden'. In: *Boekman*, jrg. 15, nr. 56, juni 99-102.
- 'Samen optrekken. Kind en kunstenaar werken samen bij manifestatie Kind en Kunst'. In: *Boekman*, jrg. 15, nr. 56, juni, 115-116.
- 'Emancipatie van de popsector'. In: *Big impact on a small stage: bouwen voor de Nederlandse popcultuur*. Hilversum: Dudok centrum, 6-9.
- 'De Groene-Boekman Scriptieprijs 2002'. In: *Boekman*, jrg. 15, nr. 57, herfst, 118-119.
- 'De theatercriticus: een eenzaam mens. Boekbespreking van Richard Stuivenberg en Ron Rijnhard: Theaterkritiek in Nederland: 25 critici aan de tand gevoeld'. In: *Boekman*, jrg. 15, nr. 57, herfst, 138-139.

Activiteiten

- 7 maart: Lezing over de emancipatie van de popsector binnen het gehele kunstenveld tijdens het symposium *Big impact on a small stage: bouwen voor de Nederlandse popcultuur* in de Burgerzaal van het Raadhuis in Hilversum, georganiseerd door Dudok, centrum voor architectuur, stedenbouw en landschapsinrichting
- 26 september: hoorcollege voor de Hogeschool van Amsterdam, afdeling CMV over popmuziekbeleid in Nederland

Cas Smithuijsen

Publicaties

- 'Het ideaal van integraal. Over de gelijktijdige heroverweging van alle subsidies in de cultuur'. In: *Kunst en de regulering*. Reader met informatie en opinies over wet-, regelgeving en beleidsinstrumentarium in de cultuursector. Boekmanstichting en Universiteit van Amsterdam, 64-70.
- 'Van de slagroom en de taart'. In: Ingrid Janssen en Truus Gubbels (samenstellers) *Bedrijvige musea. Private betrokkenheid in de praktijk*, 125-127.
- 'Cultureel imperialisme? "Amerikaanse cultuur" en het Europese antwoord'. In: *Christen Democratische Verkenningen*, herfst, 116-124.
- 'Wat weten we van het Europese cultuurbeleid? Nationale autonomie structureert kennisverzameling'. In: *SICAmag*, kwartaalmagazine van de Stichting Internationale Culturele Activiteiten, nr 20, december, 5-7.

- 'Cultuurbeleid lijdt aan willekeur'. In: *Trouw*, 20 december.
- 'Herkomstlanden en cultuurbeleid in Nederland', eindredactie van een tekst, in concept opgesteld door Lieke van den Ouwelant en Nynke Oele, bevattende de weergave van een expertmeeting op 12 november 2002, gecompleteerd met beleidsvoorzetten ten aanzien van het cultuurbeleid en de herkomstlanden (zie www.boekman.nl).
- *'The Netherlands' in EFAH/Interarts (samenstellers): Study on cultural cooperation in Europe in the various cultural and artistic fields*, deel 2, landenrapportages, 302-307, te vinden op http://europa.eu.int/comm/culture/eac/sources_info/pdfword/annex1_reports.pdf.

Activiteiten

- Was op 3 april met Hans Mommaas (Universiteit Tilburg), Robert Kloosterman (Universiteit van Amsterdam) en Bas Doets (ETIN Adviseurs) inleider bij de werkgroep 'Onderzoek Creatieve Industrie', onderdeel van het internationale congres *A mad tea-party* over Europese creatieve industrieën en de (mogelijke) rol van Tilburg daarin.
- Nam op 24 april tijdens de bestuursvergadering en ledenvergadering afscheid als penningmeester van Circle.
- Was als informant betrokken bij een onderzoek naar de haalbaarheid van een Europees cultureel observatorium. Het onderzoek werd in opdracht van de EU uitgevoerd door Ecotec te Brussel.
- Hield op 9 mei een inleiding over recente ontwikkelingen in het Nederlands cultuurbeleid tijdens een conferentie over *Local cultural strategy development in South-East Europe. Building on practice and experience* in Boekarest. De conferentie was onderdeel van het *Policies for Culture-project* van de Europese Culturele Stichting.
- Heeft in de maanden juli, augustus en september Katja Lubina begeleid, in het kader van haar *internship* bij de Boekmanstichting. Lubina had eerder een juridische scriptie geschreven over de problematiek rondom de teruggave van tijdens de Tweede Wereldoorlog geroofde kunstschaten. Deze scriptie werd door de Universiteit van Maastricht bekroond, terwijl zij door de jury van de *De Groene-Boekman Scriptieprijs* ook op een zeer hoge plaats was gezet. Tijdens haar *internship* deed Lubina een literatuuronderzoek op het terrein van kunst- en regelgeving en publiceerde daarover in de door de stichting uitgebrachte reader.
- Las op 17 september tijdens de conferentie 'Gaining from Migration', de achtste *International Metropolis Conference* in Wenen, een paper voor getiteld 'Cultural diversity, social capital and arts policy in Amsterdam'.

- Hield op 12 december in Brussel een inleiding over particuliere financiering van cultuur op verzoek van de Vrije Universiteit Brussel.
- Was actief betrokken bij de periodieke bijeenkomsten van de 'denktank cultuurbeleid' waarin ook zitting hebben drs. Th. Adams, directeur Internationale Zaken van het ministerie van OCW; prof.dr. A.M. Bevers, hoogleraar Kunst- en cultuurwetenschappen aan de Erasmus Universiteit Rotterdam; mevrouw prof.dr. H. Pott, hoogleraar Filosofie aan de Universiteit van Maastricht, prof.dr. P. Schnabel, directeur Sociaal en Cultureel planbureau, mr W. Sorgdrager, voorzitter Raad voor Cultuur en drs. C. Weeda, directeur Cultuur gemeente Rotterdam.
- Was lid van de adviesraad van de Vereniging Rembrandt.

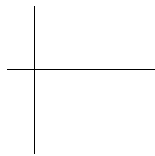
Anita Twaalfhoven

Publicaties

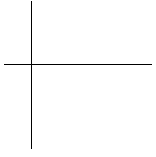
- 'Van jonge mensen en de dingen die gaan komen'. In: *Boekman*, jrg. 15, nr. 56, juni, 6-17.
- 'Geen denkers maar doeners: verslag conferentie over de invoering van het vak CKV in het VMBO'. In: *Boekman*, jrg. 15, nr. 56, juni, 113-114.
- 'Kritiek op Kritiek: morgen zit de vis erin'. In: *Boekman*, jrg. 15, nr. 57, herfst, 27-36.
- 'Verslag debat over Kunstkritiek tijdens Het Theaterfestival 2003'. Op website van de Boekmanstichting bij verschijnen van *Boekman* 57.
- Verslag Boekmanconferentie 'Kunst en de regulering'. In: *TM theatermaker*, jrg 7, nr. 9/10, 71-72.

Activiteiten

- Lid van Nederlandse commissie ter advisering van het Vlaams-Nederlandse kinderkunsthifestival Tweetakt.

⁴¹
Extracts from the
Annual report 2003

Activities

Expert meeting: Higher education in cultural policy and management: a European perspective

On 28 and 29 March 2003, twenty European researchers and education experts in the field of art policy and management met in Amsterdam by invitation of the Universiteit van Amsterdam and the Boekman Foundation. The meeting was to discuss the nature of art policy and the discipline of art management as well as the consequences of the new Bachelor's - Master's degrees. Participants represented prominent universities, research centres and European networks. In preparation for the meeting they were sent a discussion paper based on a study by the Romanian-French researcher, Corina Suteu, on art-management education in Europe. This research will be published in 2004 in the Boekman Foundation's series of studies. The most important conclusion of the expert meeting will also be included in this book, namely that it is possible to harmonize the level of university courses but not the content. Given the wide diversity in education within the European-Union member states, the goal of creating comparable levels in higher education will entail a long, complicated process.

Participants expressed the need for in-depth, comparative studies of existing courses in art policy and management in Europe. Quantitative studies have been made but no qualitative research results are known to exist for comparative purposes. Following on from this meeting, ENCATC (European Network of Cultural Administration Training Centres) has organized a number of workshops to explore further the topics discussed.

Round Table over eCulture of the Circle network

eCulture: The European Perspective: Cultural Policy Knowledge Industries — Information Lag was the title of a round table organised by Circle (Cultural Information and Research Centres Liaison in Europe) and Culturelink in April 2003. The meeting brought together 81 researchers, policy-makers and practitioners from eCulture initiatives from 19 European countries (including the Caucasus region), as well as, Canada, Korea and Australia.

The meeting derived from the acknowledgement that during the last ten years the information society has become central in all aspects of life and this is reflected in new research projects that analyses social or political developments. The need to also look at the emergence of new technologies in cultural development was felt.

The meeting, by all accounts, was very successful with a number of issues being highlighted, not least intellectual property rights and eEconomy but also social issues to do with access and use. We were very grateful for the kind support of the Council of Europe and the Boekman Foundation which made the event possible. Relevant documents and information pertaining to the meeting, including executive summary and recommendations from the meeting, as well as, all conference papers are available for download at Circle's

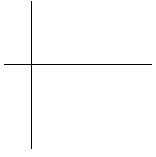
web site www.circle-network.org. In April, Circle also held its annual general meeting. At this meeting Cas Smithuijsen resigned from the board and his post as treasurer of CIRCLE, having served the maximum time allowed on the board. Peter Inkei of the Budapest Observatory took over the role of treasurer and measures were taken to move Circle's accounts to Budapest. Circle remains a European association registered in Amsterdam.

Professor Nathalie Heinich (Boekman Chair)

Nathalie Heinich held the Boekman Chair in the Sociology of Art at the Universiteit van Amsterdam from January 2000 to May 2003. As visiting professor, she lectured at the UvA as well as the Erasmus Universiteit Rotterdam. On the basis of these lectures, Heinrich authored *Sociologie de l'art*, which explores the current situation in the sociology of art. She was a leading figure in various expert meetings, including one with curators of the Van Gogh Museum. Her work was translated into Dutch for the first time on the occasion of her stepping down from the Boekman Chair. The first copy of *Het Van Gogh-effect en andere essays over kunst en sociologie* [*The Van Gogh effect and other essays on art and sociology*] was presented to her during her farewell reception on 23 May 2003, held in the Lecture Room of the Boekman Foundation. The speakers were Professor Johan Heilbron of the École des Hautes Études des Sciences Sociales in Paris and also visiting professor at the Universiteit Utrecht, a chair endowed by the Norbert Elias Stichting, Professor Dario Gamboni, professor of Art History at the Universiteit van Amsterdam, Professor Lisa Kuitert, professor of Book Studies at the Universiteit van Amsterdam and Dr Cas Smithuijsen, director of the Boekman Foundation. Expressing her thanks, Heinich said how very happy she was that her 'subject matter' was now available to the Dutch and Flemish community in the translation *Het Van Gogh-effect*.

The arts and regulation: a critical approach to the cultural memorandum procedure

A symposium was held with this title on Wednesday 29 October 2003 under the auspices of the Boekman Foundation and the Universiteit van Amsterdam. The symposium dealt with the politics and logistics of the cultural memorandum procedure that regulates the financing of hundreds of organizations on the basis of legislation and broad policy considerations. In the course of discussions, advantages and disadvantages of this procedure were debated and analysed. The 75 participants considered legal, administrative and sociological-policy aspects of the regulation. The secretary of state for culture, Medy van der Laan, opened the day. She announced that she wants to simplify as much as possible the rules laid down in art policy. Other contributors were Professor Paul Frissen, professor of Public Administration at the Universiteit van Tilburg, Professor Inge van der Vlies, professor of Administrative Law at the Universiteit van Amsterdam, Paul Kuypers, legal specialist and independent advisor, Gitta Luiten, director of the Mondriaan Stichting (Mondrian Foundation) and Ellen Walraven, business manager of the theatre group *'t Barre Land*. The results of the conference will be published in book form in 2004.

Library/Documentation

Collection and acquisitions

At the end of 2003 there were 20,537 books on the shelves, of which 2,726 titles were catalogued and added to the collection during the course of the year. More than a fifth of these titles are in English. At the moment 42,620 titles of books, periodical articles, digital documents and information files have been entered in the computerized catalogue. Digital acquisitions increased from 505 to 1221. The full text of these documents is directly available via the Boekman catalogue. These digital acquisitions are announced on the website of RECAP (www.recap-network.org) as an extra service for international users. This current service often provides access to the full text via the original URL of the document.

The card catalogue of the collection predating 1983 numbered 15,200 entries at the end of 2003. A volunteer is gradually entering these titles in the computerized catalogue.

Library users

Students, teachers, researchers, artists, managers and policymakers use the library. In total 2,190 clients used the reference and lending services in 2003. External users borrowed 6000 publications during 2003, a slight increase in comparison to 2002. Staff of the Boekman Foundation borrowed 543 publications.

Resources for cultural policies in Europe - RECAP

RECAP is an international and informal network of documentation centres in the field of cultural policy. It is a cooperative environment led and nurtured by three main partners, the Boekman Foundation, the Italian Fondazione Fitzcarraldo and the Austrian Kulturdokumentation. Associate partners are the Kulturpolitische Gesellschaft (Germany) and Culturelink (Croatia). All partners met in Zagreb in April 2003 and agreed on a common set of objectives to improve the quality of access to and delivery of cultural policy information. A number of resources were identified and have now been added to RECAP's new website at www.recap-network.org. These resources include: a list of European sources for cultural policy statistics; monthly updated lists of new digital acquisitions; book reviews; themed bibliographies; links library; CPRO database; thesaurus download.

This year saw the completion of the development of a joint thesaurus. It was presented during the Round Table conference *eCulture: the European perspective* in Zagreb in April 2003. (See under 'activities' elsewhere in this annual report.) The thesaurus can now be downloaded in English (www.recap-network.org).

Cultural Policy Research Online (CPRO)

CPRO holds information on on-going or un-published recent research. The database has been updated and added to, while at the same time old entries have been cleared. Therefore

the quantity of synopsis included in the database has only marginally increased since last year.

During 2003 the database was developed to include a new cultural policy thesaurus (developed by the Boekman Foundation and linked to the Boekman Foundation's library catalogues) and to apply this thesaurus to the key word section of the searchable database. A new feature, included in the database, records the date that entries were added to the system. It is hoped that this will provide reassurance to researchers that the database will in some way protect the ownership of ideas (therefore remove possible fears by some authors of exposing new research to wide audiences).

At the same time the database has been made more user friendly and plans have been made to include more new features on author information for the coming years. A longer term strategy is to link the CPRO database to the search engine of the Boekman library on-line catalogue.

Publications

Quarterly journal Boekman

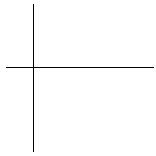
The name of the periodical published by the Boekman Foundation was changed with the first issue of the fifteenth volume from *Boekmancahier* to *Boekman*. Not only was the name changed under the new editor, Joke J. Hermesen, who took over from Ineke van Hamersveld, but the appearance and contents were revamped. Since 2003 each issue has had a special theme. The spring 2003 issue (no. 55) was about writing as a profession. Children and the arts was the subject of the summer issue (no. 56) and the autumn number was about criticism. English summaries are no longer included, although an English summary of the editorial is published every quarter on the website. The new approach has been successful: all the numbers in volume 15 sold well and the national press gave a lot of coverage.

The Van Gogh-effect and other essays about the arts and sociology

Why people are prepared to pay millions for a painting by Vincent van Gogh is one of the questions French art sociologist Nathalie Heinich poses in this collection of essays. She endeavours to unravel the mystery of people's admiration for works of art and artists. Heinich's approach typically offers an analysis of the different values people use when judging a painting. The collection is divided into four parts, each with three essays in the fields of *sociology of art*, *contemporary visual arts*, *being an artist* and *esthetic perception*. This collection of essays was translated and published by the Boekman Foundation when Heinich stepped down from the Boekman Chair of the Sociology of Art. (See under 'activities' elsewhere in this annual report.)

Museums in action: private involvement in practice

Museums in action was published as a result of the debate *Go ahead, exploit us!* held in November 2002 at the ING House Amsterdam. Several prominent and influential members of the cultural sector and business world encouraged middle-sized museums in particular to take advantage of the involvement of the private sector and to cooperate more with companies. *Museums in action* is the first publication since the introduction of the term 'cultural entrepreneurship' to explain how Dutch museums can attract more private-sector involvement. It also includes inspiring examples of the entrepreneurial activities of American museums.

50

The Arts, Culture and Policy in the Knowledge Society Policy Plan 2005-2008

The arts and culture are gaining in social significance. As a result, cultural policy now has more at stake. This places demands on those involved in government, the establishment, research and education when transfer of culture coincides with transfer of knowledge. Participants in the knowledge society are required to keep themselves permanently informed about how the arts and culture relate to society. The need for overview and critical distance increases with growing complexity and multiplicity. More than ever, in art and cultural policy it is essential to know what you're doing!

The function of the Boekman Foundation

The Boekman Foundation, founded in 1963, collects and disseminates knowledge and information about the arts and culture in both policy and practice. It contributes to the development of knowledge and opinion on the production, distribution and take-up of the arts and culture as well as the associated processes of national and international management and policy processes. By systematically collecting information and knowledge on policy processes and making this readily available, the Boekman Foundation contributes to the development of cultural policy as part of a democratically based society in a reasoned, verifiable way.

The Boekman Foundation is independent. It does not represent specific interests or groups. Activities concerning collection forming, education and information, publishing and documentation are based purely on their relevance to policy, and the quality of research and scholarship. As part of the cultural infrastructure, the Boekman Foundation is open to the public. Policy advisors, administrators, politicians and managers, artists and journalists, researchers, teachers and students from various disciplines, and the staff of organizations and institutions for the arts and culture all visit the foundation.

Four core tasks

The activities of the Boekman Foundation comprise the following four core tasks:

The conservation and maintenance of the national collection of knowledge on art and cultural policy

After forty years of intensive collecting, a wealth of documentation about the arts, culture and policy has been built up; this is itself a piece of cultural heritage. The collection is broadly arranged by source, and practically oriented. Scholarship and research form the heart of the collection. Thanks to contacts with sister organizations both nationally and

internationally and via extensive networks, the foundation can guarantee a representative acquisition policy. The foundation's many years of service

have made it well known among its target groups, and many publications and information about new titles arrive unsolicited. As the national centre for Masters' theses, the foundation is assured of continual new insights and opinions on cultural policy. The foundation both catalogues and abstracts a large number of periodicals from the Netherlands and abroad. References to titles and summaries are readily accessible via the catalogue on the Boekman website. The monthly acquisitions list gives a current overview.

The function of reference point and information broker

Every day a wide variety of questions bombard the foundation. They can be categorized as follows: (1) brief requests for information that can quickly be dealt with; (2) questions that can only be answered with the help of a librarian; (3) questions that can only be answered after some research; (4) questions that are answered by referral; (5) questions about who has expertise on a particular subject, which university can best be approached for a particular type of research (or assignment), and possible sources of financing for the research, which are answered by the director and staff; (6) questions which lead to further exploration and publications or invitations to the foundation to attend and/or organize conferences.

Contributing to transfer of knowledge

Rapid social developments are a continuous threat to an adequate provision of information. To counter this the Boekman Foundation presents itself as a facilitator with the task of easing communication between cultural parties, the research world and public administration. The collection is central to the process of knowledge transfer: outsiders and newcomers take the existing collection as their starting point when they present new ideas and opinions. Active transfer of knowledge occurs via the foundation's publications and debates. The staff of the foundation are occasionally involved in educational programmes via contacts with universities.

Facilitating the development of opinion and the initiation of cross-sector, interdisciplinary debate

The periodical *Boekman* provides a platform for opinions on the arts, culture and policy. With its active acquisition policy, the editorial board endeavours to encourage as many authors as possible to think about questions concerning the arts, culture and the establishment. In addition, the Boekman Foundation tries to stimulate specific interest in intersectoral themes like government policy and culture, privatization and corporatization, government and private funding, the social, legal and economic effects of art policy, the legitimization issue and the logistic idiosyncrasies of organization, management and the establishment. It mobilizes thinkers from different academic

backgrounds: social science, policy and management studies, philosophy, economics, law, and art and cultural studies.

Plans for the near future

The foundation wants to strengthen its image as a *knowledge centre*. This must not, however, be to the detriment of its existing function as study centre. Over the period 2005 - 2008 the interior of the building (used by visitors as a study centre) at number 415 Herengracht in Amsterdam will be reorganized. Investments have to be made in the innovation of the knowledge function and the Internet. This entails added investment in accommodation and automation.

Accommodation: a safer and more accessible area for study and reception of visitors

The library is the central pivot of the Boekman Foundation and also of broader knowledge conglomerates. Users physically experience the library as an important interface in the network of knowledge on cultural policy in the Netherlands and Europe. Library staff are in principle equipped to provide substantial professional guidance and supervision. The collection is relevant, well catalogued and indexed, and up to date. Forty years of collection forming (including the task of withdrawing items from the collection), however, means that the books need more space than can be provided on the second floor of number 415 Herengracht.

It is not only the fact that the collection of books and serials continues to grow in this digital era that urges moving the library (within the building) to more spacious accommodation; it will also improve the safety of users (safety requirements have recently been revised) and of the staff. The building needs improvement to meet the current Health and Safety at Work regulations. *NBLC Systemen BV* has drawn up a plan for a library with mobile shelving, which preserves the historic character of the room. (Since 2000 the lecture room of the Boekman Foundation has been on a list of historic monuments and protected buildings.) Moving the library will also give staff, particularly the library staff, more work space. On the second floor there will be a meeting room suitable for about 35 people. It will then be possible from time to time to hold larger meetings in the building.

The old collection (1963-1983) is not yet accessible electronically and hence cannot be consulted via the Internet. Hence it is often omitted from studies on the development of cultural policy in the Netherlands. Transferring the catalogue of the old collection (1963-1983) to the Internet will save individuals and institutions a great deal of time when searching for information. The computerization of the catalogue of the old collection should be begun as soon as possible. In addition, the descriptors used in the indexing of the catalogue should in future be made available in languages other than Dutch (at present the only language used).

A stronger image as knowledge centre

It is evident that the provision of information on art and cultural policy via websites in the Netherlands lags behind other countries. The number of new texts that can be downloaded from websites needs to increase substantially in the near future. Documents that may be distributed by the Boekman Foundation will be made available via the Internet. The electronic files of other organizations will for the time being only be accessible within the four walls of 415 Herengracht.

International knowledge centre

Since June 2001 the Boekman Foundation in collaboration with Circle has been responsible for the international databank on the Internet detailing research in progress on cultural policy (Cultural Policy Research Online: CPRO). This databank identifies who is doing research in what field and with what objective. This means that resources for research can be used more efficiently: on the one hand it makes it possible for researchers to align their activities, thereby increasing the chance of complementarity. On the other hand, it can prevent the duplication of research efforts. Given these advantages, there is a future for CPRO, in addition to its current appreciation by users, certainly if it also acquires 'policy value' from national and international governments — which are dependent on research results.

The Boekman Foundation has opted for a more rapid development of RECAP (Resources for cultural policies in Europe) as a means of realizing its international ambitions. With the help of the thesaurus, the foundation will invest much energy in the coming years into realizing the creation of a virtual collection of documents on European cultural policy. This will partly depend on how quickly the RECAP partners in Europe and Canada make their collections available on line. The Boekman Foundation will promote RECAP and investigate the possibilities for additional financing from European funds.

Publications

Boekman: The editorial board of the periodical has recently changed tack. The standard of journalism had been improved, thereby making the periodical more accessible and more attractive. *Boekman* should stimulate interest in cultural policy among the relevant target groups, partly in the expectation that more, diverse voices and arguments will be expressed. This expectation has already been achieved for a large part. Artists,

politicians, policymakers, researchers and academics now feature far more prominently in the revamped journal.

Boekman aims to promote good writing on current developments in the field of the arts,

culture and policy. A particular target group is young researchers and academics. They often have exciting new ideas and need encouraging to commit these ideas to paper. Once part of the cultural debate, they will help combat a situation where only celebrities can voice their opinions. The *Boekman Essay Prize* for students will replace the *Boekman Thesis Prize*. More experienced authors can then compete in the *Boekman Essay Prize* and be adjudicated in a corresponding category.

Other publications: Virtually all publications are produced on request and are financed by incidental extra contributions.² It is therefore difficult to predict right now what books will be published during the next few years. The main selection criterion for candidate publications is whether they are relevant to the core tasks of the foundation. Other criteria include: are they about intersectoral issues? Do they embrace possibilities for knowledge development and transfer of knowledge? Are they professionally viable? Can they be used in schools or other educational institutions? In this respect the policy of the foundation has been further refined; texts that may possibly interest commercial publishers should first be submitted to the commercial sector. Elsevier is our regular partner in the series, 'The arts, management, establishment and law'.

Projects: focus on current policy issues

The Boekman Foundation frequently receives requests from cultural organizations and higher-education bodies to co-operate in setting up projects and special events. By participating in such projects, the foundation expects to fulfil its function as intermediary between representatives of public administration, research and scholarship, social groups, politics and the cultural domain. The same selection criteria are used as for publications. Recent plans in the field of international projects that deserve mention are: a project on the relationship between vocational art education and professional practice, in collaboration with the *Federatie van Kunstenaarsverenigingen* (Federation of Associations of Artists) and the HBO-raad (Higher Professional Education Council) in 2004, and a project about world trade (WTO) and culture with the *Stichting*

Internationale Culturele Activiteiten (Foundation for International Cultural Activities) in 2005 or 2006.

² In recent years publications have been financed by: VSB-fonds, Prins Bernhard Cultuurfonds, Stichting DOEN, Cultuurfonds Bank Nederlandse Gemeenten, Mondriaan Stichting, ING-bank, Fonds voor de Podiumkunsten, Nederlands Fonds voor de Film, Amsterdams Fonds voor de Kunst, Gasunie, Kunst en Cultuur Pensioenen, SMS-bank, stichting LIRA, Phenix Foundation, VandenEnde Foundation, KPMG, European Cultural Foundation, French Embassy, Council of Europe, European Union.

Collaboration with the Universiteit van Amsterdam

Collaboration with the Universiteit van Amsterdam enables the Boekman Foundation to enhance its role as national knowledge centre for cultural policy by contributing to educational and research activities. This collaboration enables the UvA, on the basis of relevant curricula already offered, to position itself more effectively with regard to the systematic, practically oriented study of the arts, culture and public administration, and to cultural policy studies.

Public administration and cultural institutions are interdependent in realizing cultural policy. The permanent need for information about each other's roles makes it essential to confer closely on available sources of knowledge. For the Boekman Foundation this means an increasing demand on the one hand, for personalized knowledge and information, whereby the organizations for the arts and culture and those for public administration set the trend. At the same time, the foundation must approach its work in what can best be described as a 'scientific' manner (in the sense of objectifying and verifying). This implies a permanently critical attitude towards both the sector and public administration; an important argument for structural collaboration with the academic world.

Appendices

The Boekman Foundation board

On 31 December 2003 the board of the Boekman Foundation comprised the following members:

Executive board

Th. R. Bremer, *chair*;

C. Waal, *vice chair, representing the Association of Dutch Municipalities*;

F. van Koetsveld, *treasurer, representing the Dutch Museum Society*.

Board

J. van Bergen, *representing the Interprovincial Consultation on Welfare* (from 1.1.04);

Ms G. van den Bergh, *representing the Association of Collaborating Dutch Universities*;

Ms G. Heevel, *representing the Arts Union, Netherlands Federation of Trade Unions*;

B. Holvast, *representing the Federation of Artists Associations*;

V. Stissi, *representing the National Coordinating Committee for the Protection of Monuments and Historic Buildings*.

Staff

In the course of 2003 the Boekman Foundation reorganized its human resources. The aim was to rationalize as effectively as possible the work processes within the foundation that result in specific end products (periodical, books and projects/conferences) and services (library and documentation). These processes were reclustered and a 'head' of each cluster or department was appointed. The remaining staff work for one or more of these departments, namely: periodical, books and projects.

Sanne Hoogervorst left the foundation after many years of service on 1 March. Marielle Hendriks (PR and Communication) and Ineke van Hamersveld (publishing) took over her responsibilities. In the spring Anita Twaalfhoven joined the staff of the foundation as a new member of the Boekman editorial board. Ingrid Janssen, who initially worked on the publication *Bedrijvige Musea* (*Museums in action*) has been provisionally appointed head of projects.

Staff and resources

On 31 December 2003 the personnel totalled 12.6 full-time equivalent positions. They are as follows:

Director: C. Smithuijsen (*100 percent*)

Department heads: Ms I. van Hamersveld, book production (*80 percent*), Ms J. Hermsen, Boekman periodical (*60 percent*), Ms I. Janssen, projects (*75 percent*), Ms S. Leefsma, library (*80 percent*), Ms M. van Splunter, secretariat (*100 percent*)

Staff: Ms T. Gubbels (*40 percent*), Ms M. Hendriks (*80 percent*), A. Nuchelmans (*85 percent*), Ms A. Twaalfhoven (*60 percent*)

Librarians: R. Huguenin (*80 percent*), Ms M. Nooijen (*80 percent*), J. van der Leden (*80 percent*), Ms M. Lindhout (*80 percent*);

System managers: G. de Bruin (*80 percent*), A. Nuchelmans (*acting*)

Secretarial staff: Ms M. Barnier-Spee (*40 percent*), Ms E. Andrea (*60 percent*).

Financial situation

The year 2003 closed with a positive operating balance of 26,000 euro. The subsidy from the Ministry of Education, Culture and Science for this year was 963,887 euro. In addition several organizations funded publications, namely the Amsterdams Fonds voor de Kunst (Amsterdam Art Fund) 10,000 euros; the Mondriaan Stichting (Mondrian Foundation) 25,000 euros; Stichting DOEN (DOEN Foundation) 25,000 euros; the Stichting LIRA (LIRA Foundation) 3000 euros; Maison Descartes / French Embassy 3,000 euros; and the Universiteit van Amsterdam 3,000 euros. The Children's theatre de Krakeling and KPMG supported book presentations.

1 De afgelopen jaren werden publicaties mogelijk gemaakt door: VSBfonds, Prins Bernhard Cultuurfonds, Stichting DOEN, Cultuurfonds Bank Nederlandse Gemeenten, Mondriaan Stichting, ING-bank, Fonds voor de Podiumkunsten, Nederlands Fonds voor de Film, Amsterdams Fonds voor de Kunst, Gasunie, Kunst en Cultuur Pensioenen, SMS-bank, stichting LIRA, Phenix Foundation, VandenEnde Foundation, KPMG, Europese Culturele Stichting, Franse Ambassade, Raad van Europa, Europese Unie.

2 In recent years publications have been financed by: VSB-fonds, Prins Bernhard Cultuurfonds, Stichting DOEN, Cultuurfonds Bank Nederlandse Gemeenten, Mondriaan Stichting, ING-bank, Fonds voor de Podiumkunsten, Nederlands Fonds voor de Film, Amsterdams Fonds voor de Kunst, Gasunie, Kunst en Cultuur Pensioenen, SMS-bank, stichting LIRA, Phenix Foundation, VandenEnde Foundation, KPMG, European Cultural Foundation, French Embassy, Council of Europe, European Union.